

Protestno pismo

Delegati delavskega sveta delovne organizacije Rudarsko elektroenergetskega kombinata Velenje, zbrani na seji dne 9.7.1976, pošiljamo skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami protestno pismo v zvezi z legalizacijo pritiska na narodnostne manjšine v Avstriji.

Delavci delovne organizacije Rudarsko elektroenergetskega kombinata Velenje izražamo vso podporo koroškim Slovincem in njihovev boju za uresničevanje njihovih nacionalnih pravic, čustev in svobodin, ki izhajajo iz državne pogodbe.

Odločno protestiramo proti pritisku in ostalim ukrepom, ki ga izvajajo najrazličnejše nazadnjaške strukture v sosednji Avstriji nad narodnostnimi manjšinami.

Se zlasti obsojamo sprejetje zakonov o popisu prebivalstva in narodnostnih skupin, ki bosta uradno omogočila izvajanje še hujših represalij in izbiro najokrutnejših metod pri raznarodovalni politiki s ciljem, zatreti in uničiti obstoj manjšin. Taka politika avstrijskih oblasti je v nasprotju z ustanovno listino OZN, helsinškimi sklepi in s prepričanjem vseh naprednih sil v svetu.

Zahtevamo in podpiramo prizadevanja naših oblasti in družbenopolitičnih organizacij, da še odločneje uveljavljajo naša stališča do manjšinskih vprašanj, ki so neločljiv del meddržavnih odnosov in so pogoj za nadaljnje sodelovanje.

Organi upravljanja
DO - REK Velenje
Jože ALJAŽ, s.r.

Predsednik konference OOS
Ivo KADLIČEK, s.r.

Družbenopolitične organizacije
sekretar konference OZK REK
Ivo DREV, s.r.

Predsednik konference
OO ZSMS
Feliks ZAMUDA, s.r.

V Gorenju podpisali samoupravna sporazuma

VELENJE, 12. julij - Predstavniki 11 delovnih organizacij so dopoldne podpisali samoupravni sporazum o združitvi v sestavljeno organizacijo združenega dela in samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornosti delavcev delovne skupnosti skupnih služb sestavljene organizacije in delavcev TOZD v sestavi delovnih

organizacij ter delavcev enovitih delovnih organizacij združenih v Gorenje SOZD, o. sub. o., Velenje. O podpisu podrobneje poročamo na 3. strani. - Fotografije: pred podpisom je spregovoril generalni direktor Ivan Atelšek (levo), v imenu delavcev tovarne gospodinjne opreme Gorenje je samoupravna sporazuma podpisal direktor Slavko Geratič (spodaj)

• ZAPIS S SEJE PREDSEDSTVA OBČINSKE KONFERENCE SZDL VELNJE

Plani in vpisovanje

VELENJE, 13. julij (In) - Pod vodstvom Jožeta Vebra je predsedstvo občinske konference SZDL Velenje ocenilo zaključno poročilo o sprejemanju samoupravnih sporazumov o temeljnih srednjeročnega plana in poročilo občinskega štaba za vpisovanje javnega posojila za ceste.

V preteklih tednih so delavci razpravljali in sprejemali kar 7 republiških in 7 občinskih samoupravnih sporazumov. Zanje se je izreklo 99,5 odstotka, na zboru pa je prišlo 69 odstotkov zaposlenih. V pripombah so skoraj povsod opozorili na veljavnost občinskih samoupravnih sporazumov in predlagali, da naj sporazumi veljajo od 1. julija dalje, ker so v temeljnih organizacijah združenega dela že porazdelili dohodek in na začetku leta sprejeli planske naloge. V nekaterih delovnih organizacijah so razpravljali tudi o srednjeročnih razvojnih programih do leta 1980. Člani predsedstva so menili, da smo naredili velik korak naprej pri načrtovanju in družbenoekonomskem razvoju. Zdaj je naloga usklajevanja in zaradi tega akcija s sprejemom samoupravnih sporazumov še ne more biti končana. Delavci v temeljnih organizacijah združenega dela bodo morali voditi

bitko za večji dohodek, kajti napisane besede nič ne pomenijo, če ne bomo ustvarili potrebnih sredstev. Opozorili so tudi na to, da so sedaj sredstva za skupne potrebe razbita. Zaradi tega bo potrebno v bodoče denar, ki ga bomo samoupravno združevali v samoupravnih interesnih skupnostih, koordinirano trošiti in bi kazalo ustanoviti posebno operativno telo. Člani predsedstva so dobro ocenili akcijo za vpis javnega posojila za ceste, ki poteka tudi v velenjski občini. Do danes, ko to poročamo, je v velenjski občini vpisanih 27.980.000 dinarjev, republiško obveznost pa smo že prekoračili za 14 odstotkov. V razpravi pa so opozorili na nejasnosti, ki so se ponekod pojavljale. V Velenju nismo spreminjali slovenskega programa gradnje cest, pač pa smo se zavzemali za usklajevanje tega programa in dodatno gradnjo v naši dolini. Zato smo načrtovali gradnjo

Šaleške magistrale, ki bo uredila slabo prometno povezanost. Velenjske obveznosti v slovenskem programu so 24 milijonov, mi pa smo planirali, da bomo vpisali 9 milijonov več posojila.

Vpis najbolje poteka med zaposlenimi in obrtniki, pa tudi kmetje ne stojijo ob strani. Vpisa pa se doslej še niso lotili v delovnih organizacijah in sta do začetka tega tedna vpisala posojilo le projektivni biro Velenje ter gostinsko podjetje Paka. Zato so člani predsedstva menili, da bo potrebno vpisovanje pospešiti tudi pri delovnih organizacijah, ki lahko vpišejo ne glede na zdajšnje finančne rezultate.

Dobro obveščeni občani - dobri samoupravljavci

NE

naš čas

16. julija 1976 - Leto XII. št. 27(336) - Cena 3 din

OBVESTILO BRALCEM

Spoštovane bralke in bralce obveščamo, da zaradi praznika, 22. julija, časopis „Naš čas“ ne bo izšel. Naslednja številka bo 30. julija.

UREDNIŠTVO

• DELEGATI VELENJSKE OBČINSKE SKUPŠČINE SO RAZPRAVLJALI

O temeljnih občinskega družbenega načrta

Prejšnji petek je bila seja vseh treh zborov skupščine občine Velenje.

Delegati velenjske občinske skupščine so obravnavali osnutek družbenega plana socialistične republike Slovenije za obdobje 1976 - 1980 in planskih dokumentov. O osnutku družbenega plana socialistične republike Slovenije so delegati v svojih sredinah že razpravljali. Dogovor o temeljnih družbenega plana socialistične republike Slovenije za obdobje do leta 1980 bo po pooblastilu občinske skupščine sklenil izvršni svet. Delegati so poslušali tudi informacijo o sporazumu o združenju sredstev za financiranje gradnje objektov elektroenergetike za obdobje 1976 do 1980 in samoupravnega sporazuma o urejanju medsebojnih odnosov na področju razvoja proizvodnje in porabe premoga za to obdobje. O tem sicer ne sklepa občinska skupščina, delegate pa so seznanili s predvidenim razvojem teh dveh dejavnosti, ki imata pomembno mesto tudi v gospodarski strukturi velenjske občine.

Prav tako je velenjska občinska skupščina na petkovi seji obravnavala predlog dogovora o temeljnih družbenega načrta občine Velenje za obdobje do leta 1980. Ta dogovor predstavlja skupaj z že sprejetim občinskim srednjeročnim programom razvoja in s samoupravnimi sporazumi celovito planiranje. Predlog dogovora o temeljnih družbenega načrta občine Velenje za obdobje do leta 1980 so delegati soglasno potrdili.

Delegati so dobili tudi informacijo o inovacijah, ki so pogoj gospodarskega in celovitega družbenega napredka. Na seji je to informacijo obrazložil Janko Vovk.

Davčna uprava je predložila odlok o

spremembi odloka o občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve. Zvezna skupščina je sprejela znižanje davka na alkoholne pijače, s pripombo, da to razliko obračunavajo občine. Tudi ta odlok je skupščina občine Velenje soglasno potrdila.

Delegati so potrdili tudi dopolnitve dogovora o spremembah odloka o splošni porabi v občinah v letošnjem letu ter predlog odloka o ustanovitvi pokrajinskega odbora za zahodno Štajersko, predlog odločbe o ugotovitvi splošnega interesa za gradnjo magistralnega plinovoda v naši republiki, predlog odloka o določitvi povprečne gradbene cene in povprečnih stroškov komunalnega urejanja stavnih zemljišč ter predlog odloka o spremembi odloka o komunalnem prispevku za urejanje stavnih zemljišč.

Zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti sta potrdila tudi predlog odloka o dopolnitvi zazidave šolskega centra Velenje, predlog odloka o imenovanju strokovnega nadzornega nadzornega organa za gradnjo objektov.

Velenjska skupščina je na petkovi seji razrešila Toneta Levca dolžnosti gozdarskega inšpektorja v velenjski občini in imenovala Franca Tratnika za medobčinskega gozdarskega inšpektorja občine Velenje in Mozirje. Poslušali pa so tudi poslovno poročilo Ljubljanske banke, podružnice Velenje in službe družbenega knjigovodstva.

Prav tako pa so razrešili Marjana Marinška dolžnosti podpredsednika izvršnega sveta skupščine občine Velenje in ga imenovali za direktorja kulturnega centra.

• POLLETNI PROIZVODNI DOSEŽKI VELENJSKIH RUDARJEV:

Nakopljejo 15,4 tisoč ton lignita

Rudarji temeljnih organizacij združenega dela rudnika lignita Velenje so v razdobju januar - junij 1976 nakopali skupaj 2.247.000 ton lignita. Dosežena polletna proizvodnja sicer zaostaja za polletnim operativnim načrtom za okrog 2 odstotka, vendar velja dodati, da so dosegli rudarji letos za 817 ton višjo dnevno proizvodnjo, kot so jo bili lani. Medtem ko so leta 1975 pridobili na dan v povprečju 14.680 ton lignita, so ga letos v povprečju že 15.497 ton na dan.

Polletni proizvodni dosežki zagotavljajo, da bodo velenjski rudarji z enakim prizadevanjem, kot so ga pokazali v prvem polletju, dosegli načrtovano letno proizvodnjo lignita 4.350.000 ton.

Dobro napredujejo tudi dela za povečanje proizvodnih zmogljivosti, saj morajo do konca leta 1977 le-tako povečati, da bodo lahko v 42-urnem delovnem tednu pridobili 4.700.000 ton lignita. Pričakovati je mogoče, da bodo dela opravljena v dogovorjenem roku in s predvidenimi sredstvi.

Lanskoletno poslovanje so temeljne organizacije združenega dela s področja proizvodnje premoga Rudarsko elektroenergetskega kombinata Velenje sklenile s minimalnim ostan-

kom dohodka, in sicer zaradi neurejenih cen premoga. Ker se zadeve v zvezi z urejanjem cen še niso premaknile z mrtve točke, stroški pa naraščajo iz dneva v dan, so temeljne organizacije združenega dela Rudnika lignita Velenje sklenile petmesečno poslovanje s 15 milijoni dinarjev izgube, in to kljub dejstvu, da dosegajo rudarji visoke odkopne učinke.

Konkretna pomoč

Zveza združenj borcev narodnoosvobodilne vojne Velenje - center desni breg obvešča, da je odbor po sklepu svoje zadnje seje uvedel stalno dežurstvo za svoje člane, ki ga bodo opravljali člani odbora.

Odslej bodo lahko člani krajevne organizacije zveze borcev dobili konkretno pomoč pri reševanju njihovih vsakodnevni problemov vsako sredo od 14. do 18. ure v sejni sobi Doma upokojencev v Velenju, Cesta bratov Mravljakovih.

ZADNJE DNI PO SVETU...

V BRUSLJU ZASEDA VRH EGS

Razdelitev mest v evropskem parlamentu in razpis prvih neposrednih volitev za ta predstavniki dom sta osrednji temi drugega letošnjega sestanka voditeljev držav in vlad evropske skupnosti, ki se je začel v Bruslju.

Še posebej se pogajajo za „male“ in „velike“ članice. Skoraj gotovo je, da bo na sestanku sprejet predlog angleškega premiera Calaghana, ki si je v nedavnih posvetih zagotovil podporo predsednika d'Estainga in kanclerja Schmidta. Po Calaghane naj bi spomladi leta 1978 z neposrednim glasovanjem izvolili 396 poslancev, se pravi dvakrat več kot jih je zdaj. Nacionalne delegacije bi se torej le podvojile in sicer tako, da bi „četverici velikih“ zagotovili še šest mest, ki bi jih odvzeli „malim“ članicam. Tako naj bi, kot poudarja Calaghan, predstavniki sistem nado-

mestil „državni“ značaj dosedanega parlamenta.

Kot se je zvedelo iz uradnih virov so predstavniki devetih držav članic skupnega evropskega trga dosegli soglasje, da bodo neposredne volitve za „evropski parlament“ 1978. leta.

UMIK SIRSKIH ČET?

Zunanji ministri arabske lige, ki so se sestali na izrednem zasedanju v Kairu, da bi našli izhod za krizo v Libanonu, še niso dosegli soglasja o kakšni skupni resoluciji.

Sirijska je obljubila, da bo v prihodnjih 24 urah u maknili svoje čete s štirih libanonskih območij, in sicer iz pristanišč Sidon in Tripoli, iz bližine palestinskega taborišča pri Balbeku in iz strateško pomembnega mesta Sofar.

Kot poročajo tuje agencije, je bilo soglasje o umiku doseženo med pogovori libijskega premiera Džaluda s predstavniki sirske vlade.

Palestinska delegacija bo na konferenci ministrskega sveta arabske lige zahtevala od udeležencev, da zasedajo še toliko časa, da bi ugotovili, če bo Sirija izpolnila obljube.

SOAREZ BRŽKONE MANDATAR

Na Portugalskem še vedno razpravljajo o tem, kako naj bi sestavili prvo stalno vlado 27 mesecev po strmoglavljenju fašizma, v razmerah, ko so gospodarske okoliščine zelo kritične, politične pa še vedno premalo ustaljene.

Mandat za sestavitve vlade bo po vsem sodeč general Eanes zaupal socialističnemu voditelju Soaresu. Generala naj bi že danes slovesno uvedli v dolžnosti šefa države, saj je na volitvah pred dvema tednoma dobil 61,5 odstotka glasov. Uradni predsednik socialistične stranke je potrdil, da bo vlada enobarvna in zanihal govornice, da izvoljeni šef

države zahteva od Soaresa, naj bo vlada koalicijska.

Taka uradna zahteva je sledila po tridnevnem zasedanju vodstva konservativcev, katerih predstavnik je dejal, da partija želi „vlado predsedniške večine“ in da je proti „manjšinski vladni“ socialistov, ki jo je imenoval „vlado krize“, konservativci pa bodo za prvo silo sprejeli takšno vlado in jo „podprli selektivno, ali pa bodo sodelovali, čeprav bodo v opoziciji“.

Podobno stališče so zavzeli tudi demokrati, zato zdaj na Portugalskem z velikim zanimanjem čakajo ne toliko na sestavo socialistične vlade kot na program, ki ga bo vlada predložila v parlamentu, v katerem ima od 263 poslanskih mest le 106 in si mora zagotoviti podporo 73 narodnodemokratskih poslancev, 42 konservativnih ali 40 komunističnih.

„Obstaja realna in nujna rešitev“, je dejal na nekem zborovanju voditelj KP Portugalske Alvaro Cunhal, „in to je vlada levice ob sodelovanju komunistov, ki bi se opirala na socialistično-komunistično večino v skupščini republike.“

USPEH JUGOSLOVANSKE RAZSTAVE V MOSKVI – Jugoslovanska razstava blaga široke potrošnje, ki je bila odprta od 22. junija do 6. julija v Moskvi, se je končala s popolnim uspehom. Obiskalo jo je preko sto tisoč obiskovalcev, opravljeni pa so bili tudi pomembni komercialni posli. Vsi ki so videli razstavo, so zelo ugodno ocenili kvaliteto razstavljenih proizvodov in organizacijo. Naši proizvodi so bili na ogled v enem od najlepših razstavnih prostorov sovjetskega glavnega mesta, obiskali pa so jo tudi visoki predstavniki sovjetske vlade Bajbakov, Arhipov, Novikov in drugi. Ob zaključku je dnevnik „Večernja Moskva“ na prvi strani objavil članek, v katerem piše, da bo ta razstava služila za nadaljnjo razširitev trgovine in utrjevanje vzajemno koristnih ekonomskih odnosov med obema državama. Na sliki: obiskovalci si ogledujejo eksponate blaga široke potrošnje na jugoslovanski razstavi v Moskvi.

NA PRAGU OLIMPIJSKIH IGER – V Montrealu kakor tudi v ekipah športnikov, ki prihajajo sem, je vse pripravljeno za začetek borb. Vsi naši predstavniki so že odpotovali na prizorišče letošnjih iger, eni z več, drugi z manj upanja in ambicij. Podobna so tudi pričakovanja mnogoštevilnih ljubiteljev športa v Jugoslaviji. Pričakujemo, da nas bodo Stekič, Sušanj, vaterpolisti, rokometisti, košarkarji razveselili in da nas ostali ne bodo preveč razočarali. Čeprav je pri nas nogomet šport številka ena, je razburljiv konec tega ligaškega tekmovalja vendarle v senci pričakovane začetka olimpiade in tekmovalni naših športnikov. Zaželimo jim srečo in srce, da se bodo borili kolikor zmorejo in da zmagajo, če lahko. Na sliki: v tej zgradbi, ki ima obliko piramide, bo v olimpijski vasi nastanjeno 11.000 atletov, trenerjev in funkcionarjev, ki bodo sodelovali v Montrealu.

NOV USPEH SOVJETSKE KOZMONAVTIKE – 6. julija so s kozmodroma Bajkonur v Kazahstanu lansirali sovjetsko vesoljsko ladjo „SOJUZ-21“, ki jo vodi polkovnik Boris Volinov in podpolkovnik Vitalij Žolobov. V uradnem sporočilu je objavljeno, da ima posadka nalogo opraviti skupne eksperimente z orbitalno namensko postajo „SALJUT-5“. Njun let naj bi trajal štiri do pet tednov, obstaja pa možnost, da bi v ta program vključili še eno vesoljsko ladjo. Med tem poletom bo prišlo do ponovitve nekaterih elementov lanskoletnega sovjetsko-ameriškega eksperimenta „SOJUZ-APOLLO“. Aleksej Leonov, ki je lani bil komandant „SOJUZA“, je ob startu poudaril, da se s tem poskusom začne nova etapa v raziskovanju vesolja. Na sliki: komandant Boris Volinov (spodaj) in inženir Vitalij Žolobov pred začetkom poleta.

VIETNAM ENOTNA DRŽAVA – V Hanoi se je 4. julija končalo desetdnevno zasedanje prve skupne skupščine predstavnikov Severnega in južnega Vietnamsa. Dva dni prej so po odločitvi skupščine proglasili Socialistično republiko Vietnam. Večji del vodstva te nove države sestavljajo severnovietnamski funkcionarji, s čimer je nakazana kontinuiteta državnega razvoja, ki jo je že leta 1945 začrtal Ho Si Minh. Vlado nove enotne države predstavlja vlada DR Vietnamsa z majhnimi spremembami in dopolnitvami. Med člani prvega kabineta in vlade združenega Vietnamsa pa je tudi nekaj znanih družbenopolitičnih delavcev Južnega Vietnamsa. Prvo zasedanje vietnamske skupščine združenja se je končalo s sejo, na kateri so bili prisotni predstavniki diplomacije, središč informiranja in drugi gostje, govorili pa so predsednik SR Vietnam Ton Duk Tang, predsednik narodne skupščine Truong Cing in predsednik vlade Fam Van Dong. Vsi trije so posebej poudarili zgodovinski pomen skupščine združenja. Na sliki: Pogled na poslance prve združene skupščine Severnega in Južnega Vietnamsa.

NAFTA – Načrt družbene plana za razvoj Jugoslavije do leta 1980 določa, da bo proizvodnja domače nafte dosegla na koncu planskega obdobja 4,5 milijona ton na leto. V okviru skupne energetske bilance naj bi predelava nafte v naši državi narasla od 11,9 milijona ton letos na približno 14,5 milijona ton leta 1980.

SODELOVANJE – V delovni organizaciji „21. maj“ v Beogradu so ondan podpisali samoupravni sporazum o skupni proizvodnji s slovensko železarno Štore. V sodelovanju z italijansko firmo „Fiat“ bosta naši delovni organizaciji proizvajali zobnike za traktorske menjalnike. Izvajanje tega sporazuma bo pomenilo začetek širšega sodelovanja med „21. majem“ in železarno Štore.

PREDLOG – Odbor Gospodarske zbornice Jugoslavije za varčevanje je dobil predlog, da bi tudi v naši državi uvedli poletni in zimski delovni čas. Spremembo predlaga Gospodarska zbornica BiH, češ da bi z njo prihranili veliko električne energije. Poletni čas bi se začel 1. maja in zimski 1. oktobra. Poletni bi pomaknili ure za eno uro nazaj.

OPREMA – Zvezna uprava za civilno letalstvo je

dobila 30 milijonov dinarjev kredita za opremo služb za vodenje letal z aparati in napravami, ki povečujejo varnost letalskega prometa. Modernizacija te službe bo trajala do leta 1980.

ODPADKI – Onesnaževanje z odpadki je v Sloveniji doseglo že takšno stopnjo, da zahteva pravno urejen poseg, toliko bolj, ker je zbiranje odpadkov za popolno uporabo v proizvodne namene pomembna gospodarska dejavnost. Skupna količina komunalnih odpadkov znaša v Sloveniji 483.000 ton letno, industrijskih odpadkov pa se nabere – ne pa tudi zbere – 4.500.000 ton letno. Dovolj zgovorne številke, ki potrjujejo, da komunalnih in industrijskih odpadkov ne bi smeli zanemarjati, saj ima zaradi neizkoriščenosti še uporabljivih odpadkov naša družba tudi gospodarsko škodo.

TURIZEM – Potem ko od nedavnega tuji turisti ne morejo več na Vis in Lastovo, sta postala ta dva jadranska otoka zelo privlačna za domače turiste. Penzijske cene so v glavni sezoni v hotelih med 135 in 163 din, v zasebnih sobah prve in druge kategorije pa med 128 in 136 din. V mesecih zunaj sezone so te cene nižje za okrog 20 odstotkov. Na

...IN DOMOVINI

Visu je na voljo okrog 1500 postelj. Iz Splita je mogoče priti na Vis s trajektom v nekaj več kot 5 urah.

GLEDALIŠČE – V okviru komornega gledališča „55“ v Sarajevu je bilo ustanovljeno gledališče revo-

lucije. Ta specifična scena komornega gledališča bo uprizarjala gledališka dela, ki obdelujejo snov iz naše narodnoosvobodilne in revolucionarne preteklosti. Gledališče revolucije bo imelo dva stalna odra – prvega v Sarajevu in drugega na Tjen-tištu.

REKLI SO TE DNI:

MARIN CETINIĆ:

– Pri pripravljanju plana o razvoju države do leta 1980 smo si pridobili še eno veliko izkušnjo, ki je potrdila, da lahko zgolj demokratični način dogovarjanja izrazi prave in dolgoročne interese naše skupnosti, hkrati pa tudi obveznosti vsakega subjekta, da dosledno izpolnjuje svoje naloge.

DR. EMIL LUDVIGER:

– Novo in najvažnejše za zunanjetrgovinsko menjavo je to, da smo v središče odgovornosti za plačilnobilančno stanje postavili ne samo federacijo, republike in pokrajini, pač pa tudi gospodarstvo, s tem da smo z ustreznimi ukrepi le-to usmerili tako, da uvozne pravice uveljavlja le v tistem obsegu, ki ga narekujejo sredstva za plačevanje. To je: uvoz je možen le v toliki meri, v kolikrni se giblje jugoslovanski izvoz. Zato v resoluciji za letos ni v naprej in dokončno določena s strani skupnosti višina uvoza, saj bo ta odvisen od dosežena izvoza.

ELA ULRIH-ATENA:

– Naš sedanji šolski sistem teče po dveh tirih: eden med njima je slepi tir. Po drugem vozita dva vlaka: potniški in brzi. Prvi si odmerja postaje na poti k cilju, iztopa in vstopa študij ob delu, medtem ko je potovanje z drugim direktno in vodi naravnost na končno postajo k višji ali visoki izobrazbi. To stanje lahko odpravimo le s korenitim posegom, saj morajo vsi mladi imeti enake pogoje za izobraževanje in vsem mora biti zagotovljena pot naprej. Razen tega ne smemo več zanemarjati družbenih potreb, od katerih se šole vse bolj oddaljujejo.

Komentar tedna

Ne, zatišje se ni nastopilo, čeravno je sonce visoko, morje pa vedno bolj toplo. Res pa je, da v teh dneh družbeno prizadevanje za uveljavljanje osnutka zakona o združenem delu ni tako na očeh, zato pa je toliko bolj živahno v posameznih temeljnih organizacijah združenega dela. V Sloveniji in Jugoslaviji.

Počitnic torej še ni. Družbena proizvodnja se tako in tako nikoli ne sprauje o mesecih. Proizvodnja se ne more ustaviti, družba se razvija nenehoma.

In sedaj že lahko zapišemo, da smo tudi v Slo-

veniji prešli v temeljnih organizacijah združenega dela v obdobje, ko je nečalna razprava o osnutku zakona o združenem delu mimo, postaja torej vse bolj določna, otipljiva, vse bolj prihajajo v

»Počene lupine«

ospredje neposredni problemi posameznih delovnih kolektivov, na plan pa prihajajo tudi nekatere „samoupravne“ pomanjkljivosti, če lahko tako rečemo dej-

stvu, da so se ponekod v času, ko smo sprejeli novo ustavo, prilagodili novi samoupravni organiziranosti le površno, približno, brez globlje analize domačih razmer, brez pretirane želje, da bi zadostili črki ustave po vsebini in ne le formalno.

Že takrat je Zveza komunistov odločno opozarjala na formalizme, opozarjala je, da se zgolj pod lupino novega ne bodo mogli prikrižati stari odnosi in stare

razmere. Toda, žal, nekateri so ostali gluhi in slepi za takšna opozorila. Marsikdo je tudi tiščal fige v žepih, ko so se posamezni občinski komiteji Zveze komunistov resno lotili razčlenbe nezdravih odnosov v posameznih delovnih sredinah, v prepričanju, da do njih burja ne bo segla.

Toda nič ni tako skrito, da ne bi postalo očito. In prav v razpravi o zakonu o združenem delu so te lupine počile in v samoupravni organiziranosti so zazevale velike razpoke. Čas je, da se hib lotimo, da ne čakamo jeseni, predvsem pa ne intervencij od zunaj.

MILAN MEDEN

Sporazuma — pomembna prelomnica

V Velenju so v ponedeljek, 12. julija, predstavniki 11 delovnih organizacij, ki imajo svoje obrate širom Jugoslavije, v imenu 14 tisoč delavcev podpisali samoupravni sporazum o združitvi v sestavljeno organizacijo združenega dela in samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornosti delavcev delovne skupnosti skupnih služb sestavljene organizacije in delavcev TOZD v sestavi delovnih organizacij ter delavcev enovitih delovnih organizacij združenih v Gorenje SOZD Velenje.

Podpisnice so: Gorenje tovarna gospodinjstva opreme Velenje, Sever fabrika električnih mašin i agregata Subotia Gorenje — Muta tovarna poljedeljskega orodja, kmetijskih strojev in livarskih izdelkov Muta, Gorenje — Lesna, lesna industrija Šoštanj, Gorenje — Fecro tovarna kovinskih izdelkov Slovenj Gradec, Gorenje — Elrad tovarna elektronike, elektromehanike, anten in kablov Gorinja Radgona, industrijsko podjetje Metalplast Ruše, industrija in montaža Varstrov Lendava, fabrika termičkih uređjaja Sombor, Gorenje — Petar Drapšin industrija nameštaja Kikinda in Gorenje Mural tvornica aluminjskih radiatora i odljevaka Mursko Središče.

Delavci 11 delovnih organizacij so se odločili, da z združitvijo dela in sredstev v sestavljeno organizacijo združenega dela zagotovijo uspešen gospodarski in samoupravni razvoj, močnejše medsebojno sodelovanje in popolnejše samoupravno usklajevanje skupnih interesov. Skrajšano ime je od sedlej Gorenje SOZD s sedežem v Velenju.

Oba samoupravna sporazuma sta pomembna za nadaljnji razvoj Gorenja in za izvršitev programa do leta 1980. V njih so uredili vse pomembne medsebojne odnose in razmerja med

delovnimi organizacijami in se domenili za najbolj smotno upravljanje z družbenim denarjem.

Pred podpisom je o tem govoril generalni direktor Ivan Atelšek in med drugim dejal: „Pomembno je, da smo dohodkovne vezi delovnih organizacij v sestavljeni organizaciji združenega dela tako uredili, da bodo koristili našemu skupnemu programu do leta 1980. Zdej smo uredili le del tistega, kar je pomembno, da bomo programe uresničevali. Pred 14 tisočimi delavci velike družine Gorenja pa so še mnoge druge naloge. Naj omenim nekatere. Razvoj je pomembna nadaljnja naloga, da bomo delo tako organizirali, da bo delavec fizično razbremenjen in dosegal enake ali pa večje učinke ob manj naporom in krajšem delovnem času. Družbeni interes Gorenja je zdaj takšen, da tudi družba v njem vidi svojo perspektivo. S tem pa smo delavci Gorenja dosegli to, kar družba od nas zahteva.“

V drugem samoupravnem sporazumu pa so uredili medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti delovne skupnosti skupnih služb sestavljene organizacije ter združenih delovnih organizacij. To urejanje medsebojnih razmerij je osnovano na samoupravnem sporazumu o

združitvi v sestavljeno organizacijo združenega dela Gorenje. Delavci so se namreč dogovorili, da ustanovijo za svoje potrebe delovno skupnost skupnih služb sestavljene organizacije. Skupne službe pa bodo opravljale določene skupne posle za TOZD in enovite delovne organizacije. V samoupravnem sporazumu so uredili pravni položaj delovne skupnosti skupnih služb, njene na-

loge in organizacijo, samoupravni in ekonomski položaj ter finansiranje.

Oba samoupravna sporazuma, ki so ju v ponedeljek podpisali v Velenju, pa ne pomenita, da je delo že opravljeno. Zdej bodo morali tema sporazumoma prilagoditi še druge samoupravne akte in razmerja izpopolnjevati ter se organizirati v skladu z zahtevami zakona o združenem delu. L.N.

Pooblaščeni predstavniki Gorenja podpisujejo samoupravni sporazum

Štipendije po novem

Skupna komisija podpisnic samoupravnega sporazuma o štipendiranju na nivoju republike je obravnavala informacijo o obračunu združenih sredstev za obdobje januar — maj na svoji peti seji dne 30.6.1976 in je na osnovi predlogov izvršnega odbora sprejela naslednje sklepe, ki jih morajo občinske skupne komisije dosledno izvajati. Še prej bi povedal za vzroke, ki so pripeljali do teh sklepov. Sredstva, ki so se zbirala za izplačevanje socialnih štipendij, so bila v letošnjem letu večji del časa manjša, kot pa so bile potrebe. Situacija se je sproti reševala s krediti, kar pa ne more iti v nedogled. Sklepi niso dobesedni, ampak bolj po domače povedani, da bodo lažje razumljivi:

Vsem štipendistom, ki prejemajo samo štipendijo iz združenih sredstev — socialno štipendijo — in je ta manjša od vključno 500 din, se ta preneha izplačevati od junija dalje: To pa ne velja za vse tiste, ki prejemajo kadrovske štipendije in obenem razliko iz združenih sredstev.

Ze v mesecu juniju bodo zaradi pomanjkanja denarja vsi štipendisti, ki prejemajo štipendijo iz združenih sredstev, prejeli za 20% manjšo štipendijo (to velja za junij).

Tistim učencem, ki so stanovali v času šolanja izven kraja stalnega bivališča se zmanjša štipendija oz. razlika v juliju in avgustu za 650 din. Prav tako pa se zmanjša štipendija v juliju in avgustu vsem tistim dijakom in študentom, ki se vozijo, in sicer za 200 din.

Vsi štipendisti so dolžni predložiti dokaz o opravljenem letniku, takoj ob vpisu pa potrdilo o vpisu v višji letnik.

Vsem štipendistom, ki so končali študij, se štipendija z julijem ukine.

Štipendisti, ki so končali določeno srednjo šolo ali višjo in žele nadaljevati šolanje na višji oz. visoki šoli, morajo ponovno vložiti prošnjo za štipendijo.

Ce hočejo še naprej prejemati štipendijo iz združenih sredstev, morajo prinesiti potrdilo o soglasju delovne organizacije, pri kateri so imeli kadrovske štipendije, da lahko nadaljujejo šolanje.

Npr.: končaš srednjo medicinsko šolo, štipendiral te je zdravstveni dom, prejemal si tudi socialno štipendijo. Če želiš šolanje nadaljevati na višji medicinski šoli, ter dobiti štipendijo iz združenih sredstev, moraš prinesiti soglasje od zdravstvenega doma, da lahko šolanje nadaljuješ.

Dijake in študente prosimo za razumevanje, kajti za to stanje ni kriva strokovna služba, ampak pomanjkanje denarja... to pa zaradi prevelikega števila štipendistov na združenih sredstvih. To je tudi razlog, da strokovna služba, ki vodi štipendiranje iz združenih sredstev, ne bo individualno pošiljala obvestil o spremembah v štipendiranju.

Do vsega tega ne bi prišlo, če bi se že prej upoštevali nekateri predlogi študentov. Poglejmo, kako lahko dobiš štipendijo iz združenih sredstev, brez nevarnosti, da bi se moral kadrovske vezati za neko podjetje. (Prazniš jim le blagajno) Izbereš si npr. poklic psihologa. To je tak poklic, da morda do 1980. leta potrebujemo le 5 psihologov. Recimo, da se v letu 1976/77 odloči za študij psihologije 15 študentov. Ker jih podjetja, šole ne potrebujejo toliko, pri kadrovske štipendiji pa so bili odbiti, bodo dobili polno socialno štipendijo. Ja, kaj bomo pa počeli z njimi, ko bodo dokončali študij? Pri tem pa je toliko deficitarnih poklicev. Pa ne, da bi nekemu, ki ga veseli psihologija prepredovali ta študij. Ampak, če se ta profil ne potrebuje, naj se raje odloči za takšen poklic, kjer bo dobil kadrovske štipendije (s tem bo razbremenil združena sredstva)

ko bo pa končal, ga čaka pa še služba. Če pa ga psihologija res veseli, pa naj se ji posveti potem, ko bo imel službo. Iz tega sledi prvi predlog:

— čimbolj bi morale tudi skupne komisije preiti na usmerjeno štipendiranje.

Vsi tudi veste, kako se določa socialni del štipendije, pa vseeno ponovimo: vzame se polovica dohodka na člana družine, se k temu prišteje minimalna kadrovska štipendija (v letu 1975/76 — 700 din) k temu dodamo še otroški dodatek in kar manjka do življenjskega minimuma študenta (1975/76 — 2100 din) dobiš iz združenih sredstev.

Primer: Imamo štiričlansko družino, kjer obiskuje en otrok RŠC Velenje, drugi pa je študent. Njihov mesečni dohodek je 14400 din, po domače skoraj milijon in pol. Polovica dohodka na člana družine je 1800 din. Pri teh dohodkih nimajo otroškega dodatka. Študent je na takšni smeri, da nima kadrovske štipendije in je s tem upravičen na štipendijo 300 din mesečno iz združenih sredstev.

Pa se vprašajmo, ali mu je res pri takih dohodkih potrebnih tistih 300 din? In takšnih je precej.

Skrajni čas je že, da družbeni dogovor predvidi progresivno lestvico prispevka staršev. Predlagamo, da se vsem takim, ki prejemajo socialno štipendijo, ki je manjša od 300 din in nimajo kadrovske štipendije, ta ukine. Vsem tistim, kjer pa je polovica dohodka na člana družina manjša od 500 din, pa se ta pri izračunu ne upošteva.

Družbeni dogovor o štipendiranju je velik dosežek v naši republiki. Daje možnost za nadaljnje šolanje vsem, ki to žele, ne glede na njihov socialni položaj, ampak je tudi fleksibilen. Se pravi, da so še vedno možne dopolnitve in izboljšave. Smatramo, da če se malo poglobite v te naše predloge, boste videli, da ni v njih nič slabega. Še vedno bo lahko vsak študiral. Želimo le, da bi bilo to štipendiranje bolj usmerjeno in namenjeno res tistim, ki štipendijo potrebujejo.

p.r.

V SLOVENIJI PREMALO ŠČITIMO

Inovacijske dosežke

Teče razprava o osnutku zakona o združenem delu. V tem času sta zbor združenega dela Skupščina socialistične republike Slovenije in Skupščina raziskovalne skupnosti Slovenije razpravljala o gradivu o inovacijah. O tem gradivu pa razpravljajo tudi občinske skupščine.

Razvoj na vseh področjih združenega dela v naši samoupravni socialistični ureditvi je pogoj za nadaljnjo družbeno rast, ki omogoča enakopravno sodelovanje doma in uspešno vključevanje v mednarodno delitev dela. Pri tem je inovacija, ki pomeni začetek razvijanja neke nove misli preko množičnega ustvarjanja dela in raziskav do prenosa dosežkov v proizvodnjo ter družbeno prakso, temeljni dejavnik napredka.

Danes se svet nahaja sredi znanstveno tehnične revolucije. Naloga samoupravnega sistema je, da hitreje in uspešneje razvija proizvodna sredstva kot drugi sistemi. Prav zato je tudi skupščina SFRJ proglasila obdobje 1975 — 1976 za obdobje inovacij.

V zadnjih letih je stopnja gospodarske rasti zelo neugodna, saj dosega le polovico predvidene. Zaloga se kopičijo in vežejo nase že tako minimalna obratna sredstva, ki nam jih zaradi tega primanjkuje za nove naložbe. Tudi produktivnost dela pada, saj smo v Sloveniji v zadnjih štirih letih dosegli le 2,4-odstotni porast. Tako je tudi v velenjski občini. V zadnjih letih beležimo zelo veliko rast zaposlovanja.

Nujno je da to problematiko obravnavajo vse temeljne organizacije združenega dela, kar pravzaprav ne predstavlja nič novega, saj je le del naših stabilizacijskih programov, v katerih smo zapisali, da se bomo skupno borili za doseganje boljših rezultatov dela.

Nujno je, da izboljšujemo proizvodne procese z znanjem. Mlade generacije moramo vzgajati k ustvarjalnosti, s čimer bomo izboljšali delovni proces in tako ustvarili boljše pogoje za delo in življenje delovnega človeka.

Zavedati se moramo, da bomo dosegli večjo produktivnost dela z boljšo tehnologijo in ne z večjim obremenjevanjem delavcev. Boljšo tehnologijo pa bomo dosegli z znanjem in to ne le pri strokovnih delavcih, ampak tudi z znanjem pri najširših mno-

žicah. Inovacijsko delo mora dobiti svoje mesto v vseh samoupravnih aktih, ki urejajo odnose med delavci v združenem delu, predvsem pa odnose pri ustvarjanju in delitvi dohodka in osebnih dohodkov ter v vseh samoupravnih načrtih.

Pohvalimo se lahko z nekaterimi pomembnimi dosežki na področju gospodarstva, ne dosegamo pa pravega uspeha na področju inovacij in iskanja boljših rešitev v procesu dela. V gospodarsko visoko razvitih državah dosegajo povprečno 10 do 40 izboljševalnih predlogov letno na 100 zaposlenih ter preko 250 patentnih prijav na 1 milijon prebivalcev. Zadnji podatki za Slovenijo pa povedo, da je prišlo na 250.000 zaposlenih le 549 izboljševalnih predlogov. V Jugoslaviji pa dosegamo le okoli 50 patentnih prijav na 1 milijon prebivalcev. Nujno je, da konkretno določimo sistem, ki bo spodbujal izumiteljstvo, ki bo zasnovano na dohodkovnem principu v skladu z načeli nagrajevanja v temeljnih organizacijah združenega dela.

Slovensko in tudi jugoslovansko gospodarstvo je vezano na mednarodno menjavo znanja in tehnologije, pri tem pa mnogokrat preveč dopuščamo možnost vsiljevanja tuje znanja, ki ga vse premalo kritično presojava. Zato pogosto prihaja do negativnih posledic, kot je prevelika odvisnost od tuje tehnologije, uvoza surovin in opreme, nastajanja proizvodnih obratov, ki nimajo pogojev za obstoj, izpodiranje domačih proizvodnih zmogljivosti.

V bodoče bo potrebno usposabljanje kadre tudi za delo na inovacijskem področju. V okviru proizvodno inovacijskih sektorjev bo potrebno zagotoviti ustrezne razvojne kadre. TOZD morajo imeti načrt s povsem konkretnimi nalogami na področju raziskovalnega dela. TOZD naj namensko usmerja del sredstev v raziskovalne namene.

V Sloveniji pa tudi vse premalo ščitimo svoje domače inovacijske dosežke. Nekateri naši proizvođači se prodajajo v tujini pod tujimi oznakami, kar je za nas precejšnja gospodarska škoda.

Prvi korak k takšnim prizadevanjem je vsekakor potrditev družbenega dogovora o inovacijah. Predlog odloka je že v razpravi.

Dobri dosežki na usmerjenih kmetijah

Danes je v dolini dvesto petdeset tovrstnih kmetij, glavna preusmeritvena panoga pa je pridobivanje mleka. Prve zamisli pred enajstimi leti. Največji proizvajalec mleka. Mleko, med, jajca in kmečki turizem

Gotovo je ena najbolj razširjenih in uspešnih panog na področju občine Mozirje prav kmetijstvo, predvsem zaradi ugodnih pogojev in bogastev, ki jih tod nudi narava, kakor tudi zaradi pridnih rok, ki to zemljo obdelujejo. Če bi razglabljali še naprej in iskali dejavnike, ki so pogojili cvetočo rast te dejavnosti, se morajo najprej ustavit pri zgornjesavinski kmetijski zadrugi Mozirje, ki že od začetka svojega obstoja tesno sodeluje s kmetovalci, jih vzpodbuja, jim pomaga, nudi vsestransko pomoč, jih usmerja, skuša zagotoviti odkup njihovih proizvodov in še bi lahko naštevali oblike tega sodelovanja. Vsi tisti, ki so kakorkoli seznanjeni s sodobno problematiko v kmetijstvu, se bodo verjetno strinjali z ugotovitvijo, da je ta zvrst v zadnjih nekaj letih v občini Mozirje doživela zavidanja vreden vzpon zahvaljujoč vsem naštetim in še mnogim drugim faktorjem. Čeprav so se tudi tu srečevali s problemi deagrarizacije, odhajanjem mlade delovne sile, opuščanjem posestev in podobno, so s preudarno plansko politiko vendarle uspeli doseči stanje, ki je danes marsikomu za vzgled.

Ko smo pred približno letom dni predstavili našim bralcem zgornjesavinsko kmetijsko zadrugo iz Mozirja in njen široki horizont delovanja, smo mimogrede omenili tudi pojav tako imenovanih usmerjenih kmetij. Laična obrazložitev njihovega bistva bi se glasila nekako takole: Delo na kmetiji je usmerjeno k pridobivanju ene ali več vrst pridelkov, kot pglavitnega vira preživljanja, s tem, da se proizvaja za trg. Ker je zgodovina tovrstnih kmetij razmeroma kratka in ker iz leta v leto njihovo število skokovito raste, smo se odločili ta pojav podrobneje spoznati.

PRVE MISLI PRED ENAJSTIMI LETI

Prvi začetki preusmerjanja kmetij so tesno povezani z zadrugo v Mozirju pa tudi danes si ti kmetije ne morejo predstavljati uspešnega poslovanja brez nje. Zato je bila uprava te ustanove prvo mesto, kjer smo se ustavili in skušali dobiti nekaj potrebnih informacij. Razgovor z direktorjem ing. Alojzom Plaznikom in vodjo komercialne, nekdanjim pospeševalcem na terenu Rudijem Gabrovcem je prinesel marsikaj zanimivega, saj oba sogovornika to tematiko zelo dobro poznata. Pri-povedovala sta:

„O tem, da bi začeli s preusmeritvijo nekaterih kmetij, so začeli razmišljati že leta 1965. Dve leti pozneje pa je sodelovanju naše zadruge z G. dnim gospodarstvom Nazarj in živinorejsko postajo iz Celja ter ob pomoči Skupščine občine Mozirje in njenih družbenopolitičnih organizacij vendarle priložnost do prvih poskusov. Začetne težave so se kazale predvsem v pre-priče vanju kmetov za to novo obliko dela. Trb je bilo pripraviti teren in kmetijski spremembami v njihovi kmetov in jih usmeriti na tržni način proizvodnje. Vsi zadržki pa so bili premagani po navdse koristni ekskurziji,

ki jo je organiziral Glin iz Nazarj in so se je udeležili nekateri najbolj napredni kmetije iz naše doline. Ogle-dali so si nekaj kmetij v Avstriji, kjer je usmerjanje takrat že bilo precej pogosto. To poučno potovanje je od-pravilo pionirsko nezaupanje in tiste, ki so bili najbolj

Ivan Glojek — največji proizvajalec mleka

dojemljivi za novosti, pričalo, da so tudi sami storili ta korak in nato s pozitivnim vplivanjem potegnili za sabo še mnoge druge.“

Po tem obdobju opazimo velik razmah preusmerjanja mnogih kmetij. Leta 1967 jih je v dolini že bilo petnajst, največ takih, ki so se odločili za proizvodnjo mleka. „Ni naključje, da je večina začela prav z mlekom“ pravi Rudi Gabrovec, „saj so bili za njegovo pridobivanje najboljše pogoji in pa zagotovljen zasluzek, ker je že takrat bil organiziran odkup tega prepo-trebnega izdelka. Končno pa je pomembno tudi dejstvo, da ga je treba proizvajati nepre-stano, noč in dan in marsikje velja mlečni dinar za gospo-dinjskega še danes.“

Alojz Plaznik pa je nadalje-val: „Za vse te kmetije so bili izdelani načrti dela in razvoj v sodelovanju z živinorejsko zadrugo v Celju in višjo ekono-msko šolo v Mariboru. Po-

trebno je bilo ugotoviti ob-stoječe stanje in realno oce-niti možnosti za razvoj. Ve-čina se je teh strokovnih nasvetov držala in rezultati so kmalu pokazali, da so na pravi poti. To obdobje bi lahko parafrazirano imenovali „združevanje denarja in mož-gan“. Včasih je bilo potrebno veliko fizičnih naporov in trpljenja, a so rezultati kljub temu bili dokaj skromni. Z uvedbo boljše tehnologije in tržne proizvodnje se je stanje obrnilo. Seveda pa je bilo to izvedljivo le z vlaganjem mate-rialnih sredstev in z ustrezno izobrazbo kmetov.“

Posebno vprašanje pa je predstavljalo vlaganje sredstev v novo obliko kmetovanja. Glavni investicijski vir za roj-stvo preusmerjenih kmetij je bila samohranilna služba, ki jo je organizirala kmetijska zad-ruga. Velike pomoči so bili deležni tudi s strani občinske skupščine, ki je uvedla med drugim tudi davčne olajšave in regresiranje obresti za vse tiste kmete, ki so se odločili za preusmeritev. Kot zanimi-vost velja omeniti, da sta ta dva ukrepa pozneje vzpod-budila sprejetje podobnih od-lokov tudi na republiški ravni. Zanimivo pa je tudi to, da je investicija na samem začetku bila hitrejša od proizvodnje. Ko ti viri niso več zadoščali, so pričeli s kreditiranjem pre-ko bank. Tudi danes so kme-tom, ki se odločijo za pot napredka, na vo ljo posojila, ki jim pomagajo zlasti pri nabavi novih strojev.

DVESTO PETDESET USMERJENIH KMETIJ

Ugodni rezultati prvih poskusov so povzročili, da je število tistih, ki so se odločali za preusmeritev, neprestano rastlo.

Danes je v naši dolini že približno dvesto petdeset takih kmetij, ki so šle na pot preusmerjanja, ki so zaradi stopnje tehnologije in proiz-vodnih uspehov že na razme-roma visoki ravni. Nekaj nad sto pa jih je šele v začetni fazi. Na prvem mestu je še vedno mleko, nato pitana ži-vina kot vzporedna panoga. Vse bolj se uveljavlja tudi vzreja plemenskih telic, saj mnogi neizkoriščeni planinski pašniki kar kličejo po tem. Poleg tega smo si zagotovili tudi dolgoročnega kupca, tako da lahko pričakujemo še večji razcvet te zvrsti. Veliko je tudi dopolnilnih virov do-hodka. Tako mnogi gojijo ri-bez, kokoši, v zadnjem času pa se je močno razvil kmečki turizem, tudi kot samostojna panoga. V bližnji bodočnosti bomo to obliko turizma moč-no razširili. Našo pozornost

Na Glojekovih pašnikih se vsak dan pase sedemnajst „mlekarič“

bomo posvetili tudi ovčereji, ki je nekaj že bila precej razširjena predvsem po hribih v Savinjski dolini, nato pa opuščena. Naši kmetije imajo zagotovilo za odkup tržnih proizvodov v desetletnih pogodbah, po katerih smo ob-vezani, da odkupimo vse tisto, kar je naročeno in tudi v ustreznih količinah.“

NAJVEČJI PROIZVAJALEC MLEKA

Da bi si ogledali kako poteka delo na teh kmetijah, so nas prijazni sogovorniki iz Mozirja napolnili k nekaterim najbolj tipičnim predstav-nikom usmerjenega kme-tijstva. Boljsega primera kot je Ivan Glojek, si najbrž ne bi mogli izbrati, saj je največji tržni proizvajalec mleka v ob-čini Mozirje.

Obiskali smo ga na njego-vem domu v Šmartnem ob Dreti 6. Vsakemu obiskovalcu njegove domačije je že na prvi pogled jasno, da je vsa njihova dejavnost usmerjena k pridobivanju mleka. Na ogromnih pašnikih, obdanih z električnim pastirjem, se je pasla čreda krav molznic, imeno-vane „sivke“. Ivan Glojek je bil prvi v dolini, ki je uvedel pašno košni sistem. Gospodar se je ravno vrnil s sprehoda po širnih travnikih in začel je pripovedovati:

„Res je, da sem bil prvi, ki se je oprijel tega sistema. Zanj sem se navdušil na nekem predavanju v Nazarjih. Takoj sem se pozanimal zanj in neki inženir je še isti dan šel z mano na ogled posestva. Nato nam je zadruga priskrbelo načrt in smo začeli. V glavnem smo delali vse z lastnimi sred-stvi. Imeli smo šest krav, ki so nam dale osemdeset litrov mleka dnevno. Vodstvo zad-ruge nam je priskrbelo električnega pastirja, ki je bil takrat pri nas še novost. Kjer so prej bile njive, se je pojavila trava, na njih pa krave. Imel sem srečo, da imam vseh sedem hektarov pašne zemlje na enem mestu, saj bi mi razdrobljenost predstavljala velike težave oziroma onemo-gočila načrt. Naše zmogljivi-vosti so se vedno bolj večale in danes imamo sedemnajst krav, ki nam dajejo povprečno 155 litrov dnevno. Pri nas je zbiralnica tudi za druge, manjše proizvajalce, tako, da nas vsako jutro obišče kamion in odpelje to zlahkno teko-čino.“

Kako pomemben je delež mehanizacije potrjuje dejstvo, da vsa dela na posestvu, ki meri 10 ha, v večji meri opravlja sin, saj gospodar in gospodinja zaradi teže let, ki jih imata, ne moreta poma-

gati, tako kot sta včasih. „Sicer pa tudi ni treba“ pono-sno pravi šestdesetletna Pepca. „Za vsa dela, ki jih opravljamo, imamo stroje. Pred hišo stojita dva traktorja, v hlevu imamo mlekovod s tremi molznimi aparati.“

Brez tega nikakor ne bi šlo.“ Njen osemdesetletni mož pa je dodal: „Nikoli si ne bi mislil, da bomo kdaj lahko le trije skrbeli za tako veliko posestvo. Ostalo, kar pridelujemo, je za lastne potrebe. To so predvsem vzporedne panoge, potrebne za živinorejo.“

Ivan Glojek je še dodal, da nimajo v načrtu niti najmanjše razširitve, saj jim toliko, kolikor imajo, popolnoma zadošča, poleg tega pa tudi zmogljivost objektov ni večja. Nikoli jim ni bilo žal, da so stopili na pot preusmeritve, saj so dosegli tisto, o čemer si še pred petnajstimi leti niso upali niti sanjati. Njihova kmetija je postala vzor za mnoge druge, ki so jih začeli posnemati. Nekateri pa so naleteli na težave, brž ko so

Ivan Presečnik

ugotovili, da imajo precej razdrobljena zemljišča, kar zelo otežkoča pašo živine. Posamezniki so šli celo tako daleč, da so začeli zamenjevati posestva in tudi njim so se kmalu pokazali prvi ugodni rezultati. Glojekova domačija je zaradi sodobne opremljenosti in izredno dobrih rezultatov proiz-vodnje, kmalu postala znana po vsej Sloveniji. Pri njih je bilo na obisku že mnogo udeležencev ekskurzij ter raznih strokovnih in političnih delegacij.

Glojekovi so v preteklem letu dosegli svoj lasten rekord in re-kord doline, saj so pridobili kar 56.000 litrov mleka, kar jim je prineslo tudi drugo mesto na seznamu najboljših proizvajalcev v Sloveniji, ki ga vodijo Ljubljanske mlekarnice. Letošnja računica pa kaže, da bodo to število še presežili. Vsa ta dejstva govori-jo v prid besedam, ki jih je izrekel Rudi Gabrovec: „Razlikovati moramo posebnosti industrije in kmetijstva. V industrijo vložimo sredstva in čez leto ali dve že zanjemo rezultate. V kmetijstvu pa lahko s pravo žetvijo začnemo šele dolgoročno, čez vsaj deset let ali pa še več.“

MLEKO, MED, JAJCA IN KMEČKI TURIZEM

Slaba dva kilometra iz Gornje-ga grada, ob cesti, ki pelje preko Crniva in Kamnika v Ljubljano, leži v vzhodju veličastne Menine planine posestvo Ivana Presečnika. To je bila druga postojanka, ki so

nam jo priporočili v mozirski zadrugi. Pred hišo je bilo parkiranih nekaj avtomobilov tuje registracije, ki so takoj dali vedeti, da je hiša Presečnikovih te dni polna turistov. In res so sedeli pod krošnjo starega drevesa, zrl v skrivnostne meninske gozdove in uživali spokojnost, ki jim jo nudi Presečnikova domačija. Gospodar Ivan nam je takoj potešil rado-vednost:

„Kot vidite, nam ni dolgčas. In tako je skozi vse leto. Največ prihajajo ob raznih praznikih ter pozimi in poleti. Goste iz tujine, največ je Nizozemcev, dobivamo preko Kmetijske zadruge v Mo-zirju, ki ima stike z ljubljanskim Kompasom. Imamo petnajst pos-telj in trenutno so vse zasedene, tako da je ženski del družine kar precej zaseden s kuhanjem in pospravljanjem, saj jim pri-pravljamo tudi hrano. Najbolj jim prija mir, ki ga je tu res na pretek ter dobra domača jedca in pi-jača. Zelo radi pa hodijo na Golte, v Logarsko dolino in Velenje.“

Sicer pa bi družina Ivana Pre-sečnika tudi brez turistov imela kaj početi. Kmečki turizem nam-reč ni edina dejavnost, s katero se ukvarjajo, ima pa najdaljšo tra-dicijo, saj je prvi gost prestopil prag njihove hiše že pred dvaj-setimi leti, ko je bil gospodar še Ivanov oče. Toda takrat je bila njihova kmetija kot vse druge, le da so poleg raznovrstnih pridelkov za domačo porabo imeli na razpo-lago tudi nekaj postelj za takrat še bolj redke turiste. Danes pa pred-stavljajo poseben primer usmer-jenega gospodarstva, ki je povsem drugačen od primera Glojekovih. Drugačen zaradi tega, ker so se posvetili gojenju kar štirih oblik pridobivanja izdelkov za trg: mleko, med, jajca in že omenjeni kmečki turizem.

„Bilo je leta 1966, ko sem se na pobudo združnikov odločil za preusmeritev v pridobivanje mleka. Dali so nam kredit in najprej smo začeli s petimi kravami. Izdelali so nam razvojni načrt, ki je predvideval razširitev začetnih kapacitet in pa seveda uvedbo pašno košnega sistema. To je bila torej ob kmečkem turizmu, ki ga nismo hoteli opustiti, že druga panoga.“

Pozneje smo se odločili še za čebele in kokoši. Vseskozi nam je s posojili izdatno pomagala zad-ruga. Danes imamo 14 krav, ki nam dajo letno približno 38.000 litrov mleka, 22 panjev čebel, katerih med prodajamo v glavnem turistom, ki nas obiskujejo, in 1250 kokoši, ki nam znesejo dne-vno po tisoč jajc. Tudi te nam odkupi zadruga.“

Verjetno je odveč poudarjati, da tudi Presečnikovi delajo vse s stroji, saj bi jim manjša stopnja modernizacije dela na posestvu ne dajala tistih rezultatov, ki bi jim zagotavljali rentabilnost.

Naj bo torej dovolj. Opisali smo le dva primera, pa vendarle dovolj zgornja, da se lahko ustvari vsaj delna slika o tem, kaj in kako se dela na kmetijah, ki jih strokovnjaki imenujejo usmerjene. Enim je vir preživljanja mleko, drugim meso plemenske živine, tretjim jajca, četrtim kmečki tu-rizem, petim to, šestim ono. Vsem pa je skupna želja, da bi pridelali čimveč in čimbolje, da bi si s tem poplačali minulo delo in trud, ki so ga vložili v to, kar danes imajo. In večini to tudi uspeva. Njihove-vemu vzgledu sledijo vedno novi, zavedajoč se, da stopajo na pot napredka, ki jih bo pripeljala do boljših pogojev življenja. Saj ni nikoli prepozno.

J. KRAJNC

Pred Presečnikovo domačijo najdete ob vsakem času avtomobile turistov

Kluba samoupravljavcev

V ponedeljek so se sestali člani iniciativnega odbora za ustanovitev kluba samoupravljavcev. Na sejo so povabili tudi predstavnike delovnih organizacij z namenom, da jim razjasnijo še morebitne nejasnosti v zvezi s klubom samoupravljavcev.

Člani delovnih organizacij niso imeli bistvenih pripomb in vprašanj, saj vedo, kako je takšen klub v naši občini potreben. Po pogovoru s predstavniki delovnih organizacij se je iniciativni odbor odločil, da bodo ustanovno skupščino sklicali 20. julija ob 8. uri.

Pospešen izvoz

V vseh temeljnih organizacijah združenega dela Gorenje Velenje so bili pred nedavnimi zbori delavcev, na katerih so razpravljali o temeljnih plana za leto 1977 in srednjeročnega načrta razvoja za obdobje 1976-1980, nadalje o predlogu načrta družbenega plana razvoja socialistične republike Slovenije za obdobje 1976-1980, pa o organiziranju delovne organizacije in o osnutkih več samoupravnih sporazumov.

Temeljne organizacije združenega dela tovarne gospodinj-ske opreme Gorenje Velenje bodo, kot določajo načrti, do leta 1980 za zaokrožitev proizvodnih programov, pri čemer bo osnova nadaljnjega razvoja proizvodnja in prodaja pro-

grama DOM, združile okrog 2,3 milijarde dinarjev. Posebno pozornost bodo namenili nadaljnjemu posodabljanju tehnologije, sicer pa želijo leta 1980 prodati na tuje kar 28 odstotkov vse proizvodnje. Načrtujejo, da bo znašala letna stopnja rasti družbenega proizvoda v razvoju 1976-1980 kar 22 odstotkov. Leta 1980 naj bi tako temeljne organizacije združenega dela tovarne gospodinj-ske opreme Gorenje že dosegle proizvodnjo v vrednosti nekaj nad 9 milijard dinarjev (za leto 1977 jo načrtujejo v višini 4,981 milijarde dinarjev), na tuje pa naj bi tedaj prodali za 2,5 milijarde dinarjev (leta 1977 za 1,34 milijarde dinarjev).

Praznik Vinske gore

Tavčarjevci, hvala!

Leto je naokrog in Tavčarjevci smo preživeli četrto skupno, čisto mašo nedeljo.

Za nami je na-pozabni obisk Tavčarjeve Poljanske doline, Visokega. Takrat smo orali ledino; prvič smo kot ena družina odšli na izlet. Naslednje leto smo zavzeli Osankarico, tretjič smo šli Prežihovo nasproti - obiskali smo Prežihovino. Letos nas je pot pripeljala na goro jurišev na Graško goro. Toda zame tokrat drugače. Tavčarjeva 13 je vpisala le tri člane; Bernarda, ki se je vsako leto tako veselil srečanja Tavčarjevcev, letos nismo vpisali na seznam. Bil pa je zaradi vas Tavčarjevci, z nami v soboto, ko ste ga obiskali na grobu in mu prinesli cvetja z gredic v naši ulici in tudi v nedeljo, ko ste se ga spomnili na Graški gori. Zelo rada sem vsako leto pomagala pri vsebini kulturnega programa, letos pa, povem vam, bilo je zelo hudo, enkratno hudo, moči sta mi dajala spomin na Bernarda, ki je tako rad delal in občutek pripadnosti vam, Tavčarjevci. Oboje pomaga živeti, daje moči in pogum. Obenem pa tudi obvezuje.

Devet let sosedskih odnosov je za nami, štiri leta zapored smo doživeli skupno nedeljo v zgodnjem poletju... In ostanimo se naprej tako skupaj!

Tako, kot znamo le mi iz Tavčarjeve ulice.

Hvala vam!

CVETKA PUŠNIK

V četrtek 22. julija praznujejo krajanji Vinske gore krajevni praznik. Na ta dan se je namreč začela organizirana nastava slovenskega naroda. V spomin na ta dan bo v tednu od 18. do 25. julija več prireditev. Kot nam je povedal predsednik KS Vinska gora Ivan Košan, so pripravili pester program raznih prireditev.

18. julija imajo predviden sprejem gasilskega avtomobila (vprašanje so le še finančna sredstva), 21. julija bo komemorativna svečanost ob spomeniku padlih borcev v Vinski gori, zvečer bo kresovanje in piknik z godbo, 24. julija bo otvoritev nove lovske kočice na Lopatniku, 25. julija pa bo ob 11. uri osrednja proslava z otvoritvijo nove ceste. Ob tej priložnosti bodo najzaslužnejšim krajanom in društvenim organizacijam podelili priznanja. Po svečanosti bo veselo ljudsko rajanje. D.B.

● Popravek

V prejšnji številki NČ je bilo pomotoma objavljeno, da so v delovni organizaciji Vegrad Velenje oprostili vpisa posojila za ceste delavce iz drugih republik. Pravilno se glasi: Posojila za ceste so oproščeni tisti delavci, ki so ga že vpisali v Bosni in Hercegovini.

Akcija vpisa posojila za ceste v delovni organizaciji dobro napreduje. Prepričani so, da bodo preseglj planirano vsoto. V akcijo so se dobro vključili tudi delavci, ki delajo v Nemčiji, Ljubljani in Beogradu.

Uspel Vrunčev dan

Svet osnovne šole „Franjo Vrunč“ iz Slovenj Gradca se je lansko leto odločil, da bo v prihodnje vsakič ob zaključku šolskega leta „Vrunčev dan“, s katerim bodo počastili spomin na narodnega heroja Franja Vrunča, učitelja iz Slovenj Gradca, komandanta I. celjske čete, ki je daroval že leta 1941 svoje življenje za svobodo.

Lani, ob prvem „Vrunčevem dnevu“, so odprli tudi kotiček o revolucionarju Franju Vrunču - Buzdi. Tako se lahko zdaj okrog 1.300 učencev slovenjgraške osnovne šole vsak dan seznanja z življenjsko potjo in revolucionarnim delom njihovega vzornika.

30. junija pa je bil že drugi „Vrunčev dan“. V Slovenj Gradec so prišle tudi delegacije osnovnih šol iz Hudinje pri Celju in Slivnice pri Celju, ki nosita ime po Franju Vrunču, ter predstavniki osnovne šole I. celjske čete iz Celja. V priložnostnem programu so slovenjgraški šolarji predstavili del dokaj razgibane izvenšolske dejavnosti, ocenili pa so tudi delo v zadnjem šolskem letu.

Med 1.278 učenci osnovne šole „Franjo Vrunč“ Slovenj Gradec jih je v šolskem letu 1975/76 končalo šolanje z odličnim uspehom kar 337, s prav dobrim uspehom je izdelalo 321 učenec, z dobrim 401 učenec in z zadostnim učnim uspehom 213 učencev. 6 učencev pa mora ponavljati razred. Sicer pa so dosegli kar 99,5 % učni uspeh, ki le za malenkost zaostaja za lanskoletnim rekordnim učnim uspehom 99,8 %.

V 22 različnih izvenšolskih dejavnostih in krožkih je bilo vključenih skoraj 1.000 učencev. Posebej so se izkazali strelci, ki so bili prvi v Sloveniji, prav tako dobri pa so bili tudi člani prometnega krožka in šahisti. Mladinski pevski zbor so na republiški reviji v Zagorju ob Savi uvrstili med 17 zborov, ki bodo nastopili na festivalu „Kurirček“ v Mariboru. Uspešni so bili tudi šolarji, ki so se udeležili tekmovanja o poznavanju del Ipvavce, Lisinskega in Mokranjca; zmagali so v Šoštanj, tretji pa so bili na tekmovanju v Ljubljani.

Osnovna šola „Franjo Vrunč“ Slovenj Gradec je prva v koroški regiji organizirala dan samoupravljanja ter obrambni dan, s čimer so želeli učence bolj konkretno vključiti v šolo samoupravljanja in v obrambne priprave.

Zgledno sodelujejo z dvema šolama v pobrateni občini Gornji Milanovac, letos pa so začeli sodelovati z osnovno šolo Ratimir Herceg iz Varaždina, že tradicionalno pa je sodelovanje z Državno gimnazijo za Slovence v Celovcu ter šolo iz Bystrice nad Pernsteinom v Češkoslovaški socialistični republiki.

Tudi letošnji „Vrunčev dan“, ki je bil pregled dela in uspehov, je bil dan tako učencev kot delavcev šole. Bil je dogovor za še prizadevnejše delo vseh v prihodnje.

Znova pa je bila potrjena tudi odločenost za širše povezovanje in sodelovanje osnovnih šol „Franjo Vrunč“ iz Hudinje pri Celju, Slivnice pri Celju in Slovenj Gradca ter I. celjske čete iz Celja. To mora postati ena od oblik ohranjanja in obujanja tradicij NOB.

Zapišemo naj še, da so 30. junija na osnovni šoli „Franjo Vrunč“ v Slovenj Gradcu podelili priznanja odličnjakom, razdelili so Ve-

gova priznanja ter nagrade „Vesele šole“, v kateri je sodelovalo 341 učencev, na-

Razprava je opozorila na pglavilno pomanjkljivost, ki je v tem, da so med obravnavo predloga dogovora o temeljnih družbenega plana razvoja občine Slovenj Gradec za obdobje 1976 - 1970 razpravljali predvsem o položaju in problemih na

hodnjih petletnih razvojnih nalog potrebni veliki naporji vseh slovenjgraških delovnih kolektivov tudi za to, da bi dosegli zeleno raven na področju splošne in skupne porabe.

● Enkrat drugi, štirikrat tretji

Ob koncu julija je bilo v Novem mestu srečanje slovenskih tabornikov, združeno s tekmovanjem v taborniškem mnogoboju. Kot zmagovalci področnega tekmovanja so se srečanja v Novem mestu udeležili tudi taborniki odreda „Severni kurir“ iz Slovenj Gradca. Taborniki iz Mislinjske doline so se v tekmovanju dobro izkazali.

Tako so taborniki osvojili 2. mesto, na tretje mesto pa so se uvrstili medvedki, starejši medvedki ter mlajše tabornice in mlajši taborniki.

Tekmovanja v taborniškem mnogoboju niso priložnost le za medsebojna spoznanja, menjanje izkušenj ter za sklepanje novih poznanstev, pač pa so tudi ena od aktivnosti v pripravah mladih na splošno ljudsko obrambo. Zato so nastop slovenjgraških tabornikov odreda „Severni kurir“ na tekmovanju v Novem mestu omogočile družbenopolitične organizacije občine Slovenj Gradec ter oddelek za narodno obrambo Skupščine občine Slovenj Gradec.

Pohodi, priznanja in nove zastave

V Mislinjski dolini so z vrsto proslav in manifestacij počastili dan borca - 4. julij, praznovanje pa so združili s slavlom ob 35-letnici začetkov oborožene vstaje narodov in narodnosti Jugoslavije.

Krajevna organizacija Zveze rezervnih vojaških starešin Šmartno pri Slovenj Gradcu je pripravila 4. julija pohod borcev, rezervnih vojaških starešin, mladincev in občanov Šmartnega do Golabuke na Zahodnem Pohorju. Ob spomeniku borcem XIV. divizije in Zidanske brigade so izvedli priložnostni kulturni program, udeležencem pohoda pa je o zgodovini NOB v Mislinjski dolini ter o pomenu praznika spregovoril Mladen Mrmolja, sekretar komiteja Občinske konference ZK Slovenj Gradec. Pohodniki pa so se seznanili tudi z razvojem parti-zanske sanitete na Zahodnem Pohorju.

V Starem trgu pri Slovenj Gradcu pa je združenje borcev NOV razvilo zastavo, na priložnostni slovesnosti pa je govoril ravnatelj Muzeja ljudske revolucije Slovenj Gradec Ferdo Fischer. Na slovesnosti v Starem trgu so 17 članom tamkajšnje borčevske organizacije podelili odlikovanja predsednika Tita.

Prireditve na čast dneva borca - 4. julija pa so bile tudi v drugih krajih Mislinjske doline.

grajeni pa so bili tudi najzaslužnejši športniki - člani šolskega športnega društva.

področju splošne in skupne porabe, manj pa o nalogah na področju materialne proizvodnje, čeprav je jasno, da bodo za uresničitev pri-

● Seja medobčinskega sveta ZKS za Koroško

V sredo, 7. julija, je bila v Slovenj Gradcu seja medobčinskega sveta zveze komunistov za Koroško, na kateri so obravnavali dogovore občin koroške regije o skupnih vprašanjih družbenoekonomskega razvoja za obdobje 1976-1980 in o rezultatih planiranja v regiji. Ocenili pa so tudi dosežanje javno razpravo o osnutku združenega dela v občinah koroške regije.

● 1.039 maturantov slovenjgraškega šolskega centra

V šolskem letu 1975/1976 je zapustil šolski center Slovenj Gradec tisoči maturant. Ta čast je pripadla Anici Meh, ki je s prav dobrim uspehom končala šolanje na ekonomski srednji šoli. Doslej je šolski center Slovenj Gradec zapustilo že 1.039 maturantov.

● Skupna seja

Zadnji ponedeljek, 5. julija, je bila v Slovenj Gradcu skupna seja Občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenj Gradec in Družbeno političnega zbora Skupščine občine Slovenj Gradec. Na seji so ocenili javno razpravo o predlogu dogovora o temeljnih družbenega plana občine Slovenj Gradec za obdobje 1976 - 1980, o čemer je dan kasneje razpravljala in sklepala Skupščina občine Slovenj Gradec.

PO KOROŠKI

PROSLAVA PRAZNIKA OBČINE DRAVOGRAD

Zaključnih prireditev ob prazniku občine Dravograd - 4. juliju, se je udeležila tudi delegacija pobratene občine Lučane iz socialistične republike Srbije. Na sam praznik je bila pred spomenikom neznanih talcev žalna komemoracija, na kateri je govoril predsednik občinskega odbora ZZB NOV Dravograd, Vinko Gostenčnik, pevec, godbeniki in recitatorji pa so izvedli priložnostni kulturni program. Predstavniki občinske skupščine in občinskih vodstev družbenopolitičnih organizacij so položili venec k spomeniku neznanih talcev, predstavniki delovnih organizacij pa so položili vence k spomenikom NOB v občini.

Na svečani seji Skupščine občine Dravograd pa je o razvoju občine in prihodnjih nalogah govorila predsednica družbenopolitičnega zbora občinske skupščine, Jožica Heber. Podelili pa so tudi občinsko nagrado in 4 občinska priznanja. Občinsko nagrado Dravograda za leto 1976 je prejel Klub zdravljenih alkoholikov Dravograd, priznanja pa Vikica Kos, učiteljica iz Libelič, Vzgojnovarstveni zavod „Mladi rod“ Dravograd, Jože Dretnik iz Črneč in Društvo invalidov Dravograd.

KAKO POSPEŠITI IN POCENITI STANOVANJSKO IZGRADNJO?

Predstavniki občinskih stanovanjskih skupnosti, gradbene operativne in lesne industrije iz več slovenskih občin (Ljubljane, Krškega, Laškega, Zagorja ob Savi, Ptuja, Nove Gorice, Dravograda, Raven na Koroškem in Podvelke) so se 2. julija posvetovali v Slovenj Gradcu - na pobudo Zveze stanovanjskih skupnosti Slovenije, Občinske stanovanjske skupnosti Slovenj Gradec ter Gozdarstva in lesne industrije Slovenj Gradec - o tem, kako pospešiti in poceniti stanovanjsko izgradnjo tudi z uporabo nekaterih novih elementov.

Predstavniki slovenjgraške Gozdarstva in lesne industrije „Lesna“ so udeležence posvetovanja podrobno seznanili z njihovim proizvodnim programom za potrebe gradbeništva in z načinom njihove uporabe in montaže. V novi stanovanjski soseski Šalek-Gorica v Velenju pa so si udeleženci posvetovanja ogledali vgrajene elemente slovenjgraške „Lesne“.

Udeleženci slovenjgraškega posvetovanja so med pogovori poudarili nujnost, da pride v prihodnje do tesnejšega sodelovanja med samoupravnimi stanovanjskimi skupnostmi, gradbeno operativno in lesno predelovalno industrijo, ki se bo odražalo tako v skrajšanju roka izgradnje stanovanj, v pocenitvi stanovanjske izgradnje ter izboljšanju kvalitete vgrajenih elementov. Koristi od tega bodo imeli vsi, posebej pa še stanovalci v družbenih najemnih stanovanjih.

Izletnik

CELJE TOZD-TURISTIČNA AGENCIJA

ste že razmisljali, kje boste preživeli svoj dopust? Če še niste, potem se oglasite v poslov. »IZLETNIKA« v Velenju, kjer boste dobili programe:

- letni oddih
- potovanje po domovini in v tujino z Izletnikom Celje
- Yugotours Ljubljana
- Atlas Zagreb
- JAT zračni most

17. 7. enodnevni izlet v Trst
24. 7. enodnevni izlet v Graz - Maribor

Rezerviramo in prodajamo vse vrste dom. in medn. avto in želez. vozovnice.

ZADNJI OBRAMBNI POLOŽAJ

Osemnajstega septembra je bil Aleksander Rozen pri Fedjuninskemu, ki je imel svoj komandni položaj v višavju Pulkova. Tega dne so Nemci neprestano napadali. Pravkar se je začelo mračiti. Sonce je tonilo za oblaki. Fedjuninski se je s štabom pomikal proti jarku, kjer so Nemci uničili vse komunikacijske naprave. Nenadoma se je ustavil, se zazrl v daljavo in prisluhnil. Nemška letala so očitno skozi oblake bombardirala Leningrad. Rozen je slišal njegove besede:

„Šesta udarna divizija je zasedla obrambne položaje ob krožni železnici. To pa je naš zadnji obrambni položaj!“

Žukov je od vseh svojih armad zahteval samo napade in protiofenzive. Ko so Nemci vdrl v Finski zaliv in zasedli ozemlje od Petrovega dvorca mimo Strelne vse do Ligova, ki je bilo že predmestje Leningrada, je bila osma armada odrezana.

Generalmajorju Ščerbakovu, komandantu omenjene armade, je Žukov ukazal, da svoje sile, peto mornariško brigado, devetnajsto in osemindvajseto strelsko divizijo in drugo udarniško enoto, zbere za protinapad na Nemce, ki so se usmerili proti vasi Volodarski, v smeri Krasnega sela. Nemci, ki so imeli na pulkovski fronti polne roke dela z enaindvajseto divizijo NKVD, bi tako nepričakovano napadli

900 DNI

od zadaj. Žukov je Ščerbakovu poslal še deseto in enajsto strelsko divizijo ter ostanke tretje udarne enote, dvainštiridesete armade ter še dva rezervna bataljona.

Toda Ščerbakov nalogi ni bil kos. Divizije, ki so bile že močno oslABLJENE, so se borile do zadnjega, toda imele so premalo topov in municije. Ščerbakov je moral Žukovu sporočiti, da ne more izpolniti njegovega ukaza, ker nima dovolj močnih enot. Držal je le del obrambne črte, pri tem pa so mu pomagali topničarji baltiškega ladjevja in obalne baterije iz Krasne Gorke in Kronštata.

Ni težko uginiti, kaj se je s Ščerbakovim zgodilo. S članom vojnega sveta osme armade Čuhnovim sta bila odstavljena. Armado je zatem prevzel generalmajor Ševaldin.

Sedemnajstega septembra so generalu Duhanovu, veteranu leningrajske fronte ukazali, naj prevzame poveljstvo desete strelske divizije, ki se je borila pri Strelni. Do Oranirbauma naj bi potoval s čolnom, naprej pa z avtomobilom.

Od divizije je praktično ostalo le še ime. V najmočnejšem „polku“ je bilo le še stoosemdeset mož. In takšna enota naj bi napadla nemške tanke! Duhanov se je obdržal. Pomagal pa mu je Bičevski, ker je podminiral vse mostove pri Novem Petrovem dvorcu. Morali bi jih le razstreliti, predno bi jih dosegli nemški tanki.

Po ukazu novega komandanta, generala Ševaldina naj bi začel s protiofenzivo v smeri Strelne in Ligova. Istočasno so se pripravljali na amfibijsko izkrcanje mornarjev. Duhanov je s svojo divizijo napadel in utrpel težke izgube. Nemcev, ki so se dobro vkopali, ni mogel niti premakniti. Takrat ga je poklical Ševaldin in mu sporočil Žukovo zahtevo:

„Niti za korak se ne smete umakniti! Napadajte z vsemi divizijami! Samo naprej!“

Duhanov je hotel protestirati, a si je premislil. „Razumem, tovariš general,“ je rekel. „Načelnik štaba bo prevzel korpus, jaz pa bom nadzoroval napad.“

„Ne,“ ga je prekinil Ševaldin, „vi morate voditi enote in prevzeti vso odgovornost zanje! Tak je ukaz!“

Storil je, kot so mu ukazali. Komandanti in politični komisarji so vodili svoje čete v boj. Zaustavili so Nemce, to pa je bilo tudi vse. Bili so preslabotni, da bi nemške enote lahko pomaknili nazaj.

„Še danes se ne morem strinjati z ukrepi vodstva osme armade, ker niso okrepili naših enot,“ je leta kasneje zapisal Duhanov.

„Korpusu je grozila nevarnost, da bi izgubil celotno vodstvo, kar bi pomenilo popoln polom.“

Toda tak je bil Žukov: napadati in samo napadati. Kdor pa se je temu uprl ali njegovega ukaza ni izpolnil, je bil ustreljen.

Fedjuninski je rad citiral infanterista Promičeva, ki je svojim tovarišem nekoč rekel:

„Naše načelo je: če se jaz umaknem, me ti ubij, če pa se umakneš ti, te bom ubil jaz. Le tako bo Leningrad zdržal.“ Tega načela se je držal tudi Žukov.

Pri tem je bil dosleden. To dokazuje tudi primer štiriinpetdesete armade, ki so jo ustanovili triindvajsetega avgusta in so jo poslali na območje Volhova. Tam naj bi zmanjšala nemški pritisk na leningrajsko fronto. Naloga je bila obsežna: preprečila naj bi Nemcem, da bi se približali mestu z vzhodne strani, obvarovati bi morala zveze z Moskvo, skrbeti bi morala, da bi pot do Ladoškega jezera ostala odprta in končno naj bi preprečila nemški prodor do Mge in Šliselburga.

V resnici pa ni storila ničesar. Armado je vodil Kulik, policijski general, ki se je na veliko prilizoval Beriji. Žukov ga je petindvajsetega septembra odstavil, vodstvo armade pa zaupal svojemu načelniku štaba, zanesljivemu generalu Hozinu. Tudi osemindvajseto armado, ki jo je vodil generalporočnik Antonov, je doletela podobna usoda. Ostanke armade je Žukov enostavno vključil v leningrajsko fronto.

Geslo tistih dni je bilo – napasti ali umreti. Vsevolod Višnjevski pa je še dodal: Smrt strahopetcem! Smrt vsem, ki povzročajo preplah in delajo zdrabo med ljudmi! Pred vojaška sodišča z njimi! Potreben je pogum, trdnost in disciplina!

V kasnejših letih so veliko razpravljali o tem, kaj je pravzaprav zaustavilo nemško prodiranje in kdaj se je to zgodilo. Hitler je močno pritiskal na von Leeba, naj čimprej obkroži Leningrad, se poveže s Finci in uniči baltiško ladjevje. Moral je hiteti, ker je potreboval armado za moskovsko fronto.

Wilem Klein

Wilem Klein je pri svojih devetih letih presenečal učitelje v Na pamet je množil trimestna števila. V enajstem letu je za se števal, množil in delil številke tramvajskih voz, ki so vozili njegove hiše. Danes je star 62 let in njegova tehnika računanja seveda popolnejša.

Wilem Klein se je rodil v Amsterdamu. Njegov oče je bil zdravnik in je želel, da bi tudi mali Wilem postal velik kirurg. Toda zadeva se je obrnila drugače. Po treh letih je študij medicine obesil na klin, zapustil rodno Nizozemsko in odšel v svet. Postal je „mednarodna atrakcija“. Kot fenomenalni računar je nastopal v cirkusih in zabaviščih po vsej Evropi in Egiptu.

Tako je leta 1958 nastopal v Švici, v nekem ženevskem bistroju, kjer se je nekega večera med gledalci znašel tudi generalni direktor organizacije CERN – Evropski svet za nuklearne raziskave. Direktor je bil seveda navdušen nad Kleinovimi neverjetnimi matematičnimi ekshibicijami, pa se je odločil, da bi možakarja za-

poslal kot računalniškega programerja in kot žive elektronske možgane. Nedvomno bi lahko marsičem pomagal znanstvenikom, zlasti v težavah. Klein privolil. Končno je bil že potepanja po svetu.

„Zdaj ima pred seboj delovni mizi elektronski računalnik,“ pravijo pri CERN, „toda Klein si lahko privošč, da računalnika sploh ne uporablja.“

Kljub redni zaposlitvi in slomu računalniškega programerja Wilem Klein ni opustil svoje nekdanje strasti. Nasploh, odkar je zvedel, da je onstran Atlantika, v glavnem mestu Mehike, nemški botanik Herbert de Grote, star 83 let, prav tako izreden računar, s njim občasno spušča v matematične dvoboje na ljavo.

Oboroževanje

Nesmiselna oboroževalna tekma stane težke denarje, obenem kot Damokleov meč visi nad človeštvom. Mnenje, da vojna tehnika vendarle prispeva svoj delež k napredku tehnike, popolnoma nesmiselno. Če bi denar, ki ga porabi svet za vojno, namenili denimo za raziskovalno delo, izobraževanje, zdravstvo, zaščito in za splošni dvig življenjske ravni, bi vsi ljudje že dandanaš živeli v izobilju. Predvsem pa bi živeli bolj srečno in zadovoljno. Toda smrt, žalost, trpljenje in strah pred vojno vihro so še vedno sestavni deli naše tolikanj opevane civilizacije.

Samo nekaj bežnih podatkov nas prepriča, da je oboroževanje draga stvar. In če te podatke primerjamo s stroški za izobraževanje, od katerega je najtesneje odvisen razvoj in napredek človeštva, lahko brž ugotovimo, da so ljudje žal zelo nespametni gospodarji.

mного nižji kot stroški, ki zahteva vojaški proračun: stroškov merje je skoraj 7:3, seveda

Delfin

Za oboroževanje porabi svet približno štirideset procentov več denarja kot za izobraževanje. Položaj seveda ni povsod enak in ti podatki veljajo za svetovno povprečje. Nasploh pa velja, da razvite dežele porabijo za javno izobraževanje večji delež nacionalnega dohodka kot narazvite.

Zal lahko tudi ugotovimo, da izdatki za oboroževanje naraščajo hitreje kot izdatki za kulturo in prosveto. Pri tem spet vodijo velesile. Za Združene države Amerike velja, da so izdatki za izobraževanje

„Saigon, 4. januarja 1971. Križarko US Little Rock so vodah Haifonga uničila eksplozija atomske bombe. Pa velih ni.“

Tako časopisno vest o pred nekaj leti izmisli v svojo znanstveno fantastičnem romanu francoski pisatelj Robert Merle. Toda glej, 4. januarja 1971 se je resnica že močno približala pisateljevi domišljiji.

V romanu „Žival s človeškim umom“ je Merle opisal zdresirano delfina Ivana Bessie, ki sta nastavila atomski naboj pod trup ameriške ladje. Ameriška mornarica pa v reševanju tri delfine. Za te živali vemo, da imajo izredne umne sposobnosti, s katerimi že nekaj časa presenečajo znanstvenike.

Pentagon seveda skriva tehnologe, ki so zaupane trojici človekov. Zvedavam časnikiarjem suhoparno izjavili, da so omenjene na opazovanje in odkrivanje sovražne dejavnosti. Za to formulacijo pa se lahko skrivno prav neverjetne stvari. Znanstveniki namreč, da je narava obdarila delfine s čudovitim sonarjem, ki jim omogoča, da na primerno ločijo košček aluminija od kosčka bakra, da razlikujejo kovinske predmete tudi po velikosti in obliki, da po kovinski znački vdeleni v trup ameriških ladij ločijo ladje svojih gospodarjev od ladij tujih držav...

Delfini se v morju tudi odlično orientirajo. Vojaškim potapljačem, diverzantom – zabavni služijo za pse ču vaje, vodijo jih do cilja, jih po opravljeni akciji pripeljejo varno nazaj v operišče ali na ladjo. Še več kot v Merlovem romanu: lahko tudi v nekaterih primerih zamenjajo človeka. Že zdaj bi jim lahko na telo pritrtili eksplozivni naboj ter jih kot nekakšne kamikaze poslali pod sovražnikovo ladjo.

KDAJ BO UMRLA ZEMLJA?

Prvi se je lotil podrobnega študija Zemljine zgodovine škotski geolog James Hutton. Odločil se je za znanstveno metodo. Preteklost in bodočnost Zemlje je skušal razložiti na osnovi razvojnih zakonitosti, ne da bi pri tem upošteval delovanje neke „višje sile“. V njegovem času, v 18. stoletju, je bilo to kar precej revolucionarno dejanje. Toda v knjigi, ki je izšla leta 1875, je James Hutton priznal, da na temelju proučevanja Zemlje ni mogel ugotoviti, kako je Zemlja nastala in kakšen bo njen konec.

Od takrat je geološka znanost močno napredovala. Marsikaj vemo iz Zemljine preteklosti in še vedno nas zanima, kakšna bo njena bodočnost. Predvsem pa kakšen bo njen konec. Ali danes že lahko odgovorimo na to vprašanje?

Precej zanesljivo vemo, da je Zemlja nastala pred približno 4,7 milijarde let. Takrat se je iz plinastega nebularnega oblaka izoblikoval naš planetni sistem s Soncem v središču. Od takrat naprej pa je Zemlja prepuščena sama sebi. Spreminja se, toda v bistvu ostaja nebesno telo, sestavljeno iz kamnin in kovin, pokrito s tanko plastjo vode in zraka. In kolikor vemo, bo takšna ostala za vedno.

Je to res? Mar obstojajo v naravi „večne“ stvari? Ali lahko govorimo, da je osončje ali pa eden njegovih planetov „prepuščen sam sebi“?

Sonce je najbližje nebesno telo, ki s svojo energijo deluje na Zemljo in s tem seveda vpliva na njen razvoj. Dokler bo aktivnost sonca ostala na sedanji stopnji, se tudi Zemlja v bistvu ne bo spremenila.

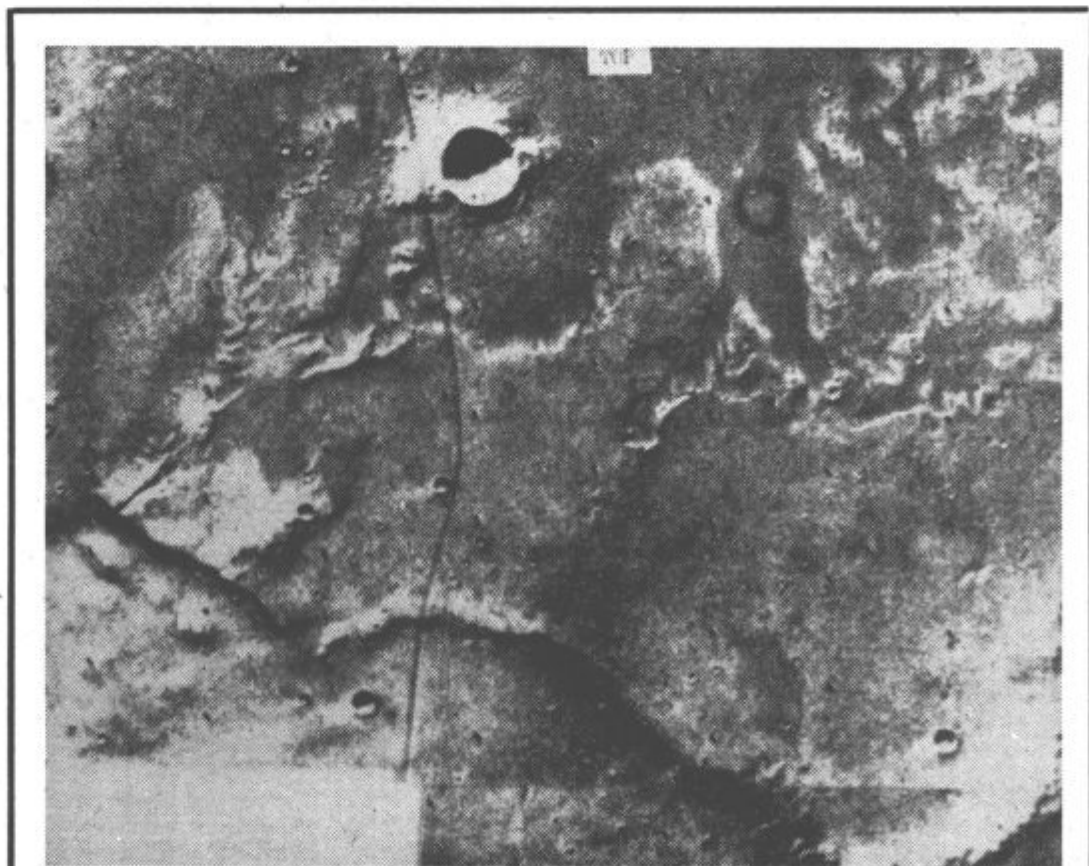
Do leta 1930 so domnevali, da se bo Sonce počasi ohlajevalo, dokler ne bo končno ugasnilo. Obenem se bo tudi Zemlja počasi ohlajala in polarna področja bodo postajala vedno večja. Morda se bo življenje ohranilo samo v ekvatorialnem pasu, kjer bodo temperature še vedno dovolj visoke za obstoj življenja. Toda končno bo zmrznilo morje v celoti, spremenilo se bo v trden blok ledu in zrak se bo zaradi nizkih temperatur utekočinil.

Kljub temu pa bo Zemlja kot planet še vedno obstajala.

Vse te domneve so veljale do leta 1930, ko so se znanstveniki začeli ukvarjati z nuklearnimi reakcijami. Ugotovili so, da bo morda res prišlo do ohlajanja Sonca, da pa bodo pred tem nastopila tudi obdobja močnejšega izžarevanja energije. Obenem bo postajalo Sonce tudi vedno večje, toda čeprav bo v celoti izžarevalo več toplote, temperatura njegove površine ne bo naraščala. Nasprotno – Sonce bo postajalo hladnejše, spremenilo se bo v orjaško rdečo zvezdo.

Kaj pa naš planet? Razumljivo je, da pri povečanem izžarevanju Zemlja ne bo zmrznila. Namesto tega lahko pričakujemo, da jo bo toplota zažgala, upepelila in morda celo spremenila v oblak razžarjenih par. V tem primeru bo tudi prenehala obstajati kot trdno nebesno telo.

Seveda pa je odveč sleherna skrb v zvezi z njeno usodo. Sonce bo sežgalo Zemljo čez kakšnih osem milijard let.

Mars znova in znova buri duhove znanstvenikom. Obstoj namreč možnost, da na Marsu je, ali je bila voda. Na sliki, ki jo je posnela medplanetarna sonda „Viking 1“ je namreč jasno vidno kako je voda oblikovala južni del planote (spodaj), to pa je povsem nova teorija o tem planetu.

eliki matematik

— Zdaj ne nastopam v zabaviščih, pravi, ampak v ženevski palači Združenih narodov, kamor prihajajo znanstveniki z vsega sveta, da bi sledili mojemu računanju.

Pred kratkim je imel tam eno izmed svojih predstav. Po krajšem „ogrevanju“ in z „množenjem na pamet dveh štirimestnih ali dveh petmestnih števil, izračunavanjem razlike med dvajseto in trideseto potenco nekega števila ter izračunavanjem kvadratnih in kubičnih korenov zelo zahtevnih števil, je Klein končno zrušil svoj lastni rekord. V osemnajstih minutah je na pamet izračunal triindvajseti koren dvestomestnega števila! Serija izračunov, ki nas v tem primeru pripelje do končnega rezultata, je tolikšna, da bi z njimi popisali deset šolskih tabel. Seveda je tudi tokrat premagal nemškega barona, ki je istočasno reševal isto nalogo na drugi strani Atlantika: Grote je za izračun porabil 31 minut.

Wilem Klein poudarja, da je skrivnost njegovih matematičnih sposobnosti predvsem v jeklenem spominu in jekleni volji. Na pamet zna celotne logaritmične tablice ter vrsto enačb in izračunov s področja višje matematike, kar vse nujno potrebuje pri svojem računanju.

— Predvsem pa, razlaga Klein, do skrajnosti poenostavim vsako matematično nalogo, nato pa računam postopoma, korak za korakom, dokler ne pridem do končnega rezultata.

Klein neprestano skrbi za kondicijo svojega spomina in vsak dan posveča vsaj nekaj ur „duševni telovadbi“. Menda zna na pamet celo kopico registrskih avtomobilskih števil, kadar kupuje v samopostrežni trgovini, pa blagajničarki že vnaprej pove znesek, ki ga bo moral plačati za izbrano blago. Njen presenečeni začuden in nejeverni obraz ga vselej odkritosrčno zabava.

oti izobraževanju

škodo šolstva ter ostalih izobraževalnih institucij.

Nekatere države pa so izjema. Japonska na primer porabi štirikrat več za izobraževanje kot za vojsko, Kanada pa dvakrat več. Med razvitimi deželami, ki porabijo za izobraževanje več kot za oboroževanje so še Belgija, Danska, Italija, Holandija, Norveška, Švedska in Švica.

Zanimiv je še podatek, da pomoč deželam v razvoju obremenjuje posameznega prebivalca razvitih dežel povprečno z osmimi dolarji letno, medtem, ko ga izdatki za vojsko obremenjujejo s 170 dolarji, torej dobrih enaindvajsetkrat močneje. Če ne bi bilo oboroževalne tekme, bi bila torej pomoč lahko mnogo učinkovitejša, tempo razvoja po vsem svetu pa mnogo hitrejši.

v vojaški suknji

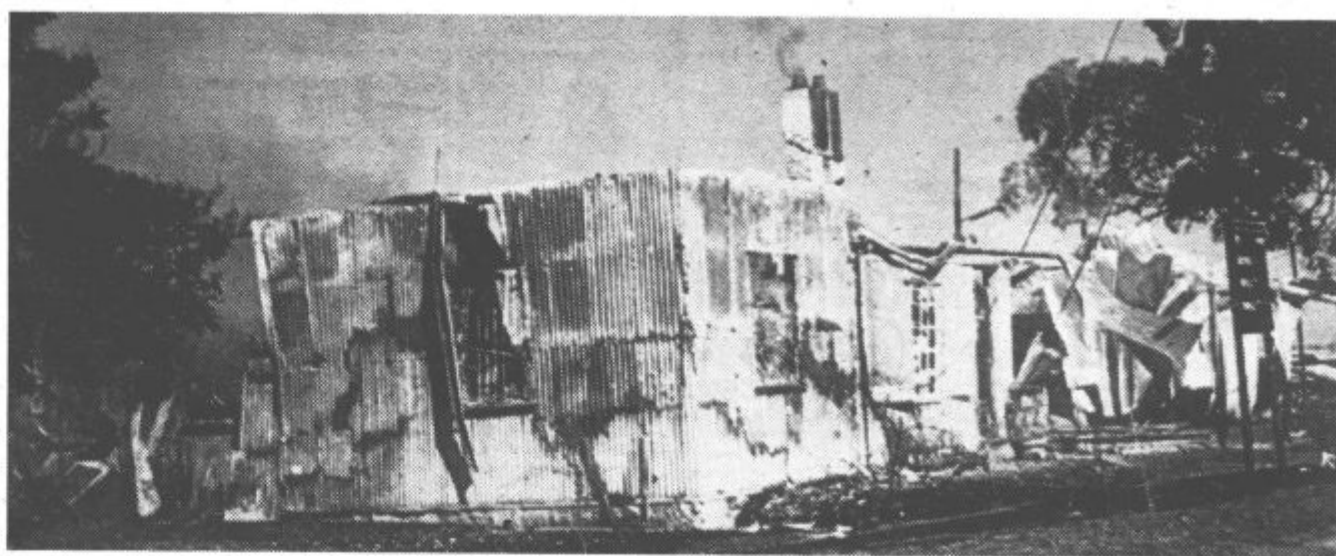
Delfin opravlja test ameriške „Navy“, ki je očitno rekrutirala v svoje vrste tudi te nenavadne „intelektualce morja“...

ČESEN PROTI MALARIJI

Česen je prastaro sredstvo, ki ga povsod po svetu uporabljajo ljudski zdravniki. Narodi na Balkanskem polotoku ga uporabljajo kot zdravilo proti „vampirjem“. Dva znanstvenika s kalifornijske univerze pa sta nedavno tega ugotovila, da raztopina česna v vodi od sile uspešno uničuje ličinke muhe ce-ce in nekaterih komarjev, ki prenašajo malarijo.

S česnovno raztopino sta v laboratorijih uničila na desetisoč ličink nevarnih žuželk. Poskuse sta nadaljevala tudi na prostem, kjer sta spuščala v vodo česnov ekstrakt. Bili so zlasti uspešni v obsežnih močvirjih s stoječo vodo, kajti ekstrakt česna se je zelo hitro mešal z vodo in je raztopina prekrila velike površine. Oba ameriška znanstvenika nameravata proizvajati česnov ekstrakt tudi industrijsko ter ga prodajati. Sodita, da je sredstvo stoodstotno uspešno, še zlasti, ker se je mrčes že precej navadil na standardne insekticide, s katerimi ga skušajo iztrebiti.

Pri vsem tem pa je nekaj nerodnega: treba bi bilo najti tudi sredstvo, s katerim bi lahko odstranili neprijeten vonj novega preparata. Eden od obeh znanstvenikov, Reeves, se mora ves čas od začetka poskusov s česnom ob vrnitvi domov preoblačiti v garaži in biti vsaj dve uri pred srečanjem z družino na vrtu pred hišo, če seveda ne vleče veter v smeri stanovanja.

Tako so gorele barake črnskih prebivalcev v predmestju Johannesburga

ZLOČIN JUŽNOAFRIŠKIH RASISTOV

Ubijali so otroke

Policisti so hoteli ustaviti povorko dijakov. Eden izmed njih je potegnil revolver in streljal v dečka, da se je zrušil. Drugi so začeli bežati, toda strelji so jih prehiteli in na zemlji jih je obležalo še sedem.

Tako se je začelo ubijanje v črnem predmestju Johannesburga. Po ulicah so se zaslili kriki ljudi, očetje in matere so stekli na pomoč svojim otrokom, na ulicah pa so jih pričakali policisti s puškami in mitraljezi. Toda ljudje niso odnehali. Razburjena množica črncev je preplavila tudi ulice drugega predmestja. Začeli so požigati poslopja in

Beli vojak z orožjem na ulici

avtomobile. Oblast je nadaljevala z nasiljem, ki so ga ob policistih nadaljevali tudi vojaki in napadli množico.

Tri dni in tri noči je vrelo ne samo okrog Johannesburga, ki šteje danes milijon in pol prebivalcev, temveč tudi po drugih večjih mestih Južnoafriške republike. Še nikoli doslej beli oblastniki niso uporabili toliko vojaštva in policije kot tokrat, in nikoli na ulicah in predmestjih ni bilo toliko žrtv: 150 mrtvih in desetkrat več ranjenih. Seveda so med žrtvami v glavnem črnici.

Tako se je začelo. Oblast je zahtevala, da se morajo v osnovnih in srednjih šolah črnici učiti v afriškem jeziku, ki je ob angleščini službeni jezik države. Omenjeni jezik je črnecem odvraten, saj od njih zahteva predvsem ostro razlikovanje med belimi in črnimi prebivalci. Dijaki so iz protesta odšli na ulice.

Življenje črncev v Južnoafriški republiki je težko. V 86 odstotkih hiš ni elektrike, v 93 odstotkih ni tekoče vode, med nezaposlenimi pa je okrog 54 odstotkov črncev. Drugi, ki so zaposleni, dobijo sicer za svoje delo nekaj denarja, nimajo pa nobenih pravic. Na delo se vozijo v tovornih

vagonih, ponoči se morajo zadrževati samo v naselju črncev, ne smejo vstopati v lokale, kinematografe in druge inštitucije, ki so namenjene samo belcem.

Sedanji vodja države Johannes Vorster je bil za časa minule vojne pristaš nacistične Nemčije. Pred 30. leti se je pridružil nacionalni stranki, ki vlada še danes in ki je v tem času sprejela vrsto zakonov proti enakopravnosti ras in predpisov, ki iz dneva v dan sramotijo in ponižujejo 18 milijonov črncev v tej deželi. Belci imajo v rokah vso industrijo in tudi vse druge veje gospodarstva v deželi. Pod njihovo vlado je postala Južnoafriška republika velikansko koncentracijsko taborišče. Črnici nimajo pravice kupiti hiše, njihova plača je petkrat do šestkrat manjša od plače belopoltega delavca, ki dela na istem delovnem mestu. Prepovedano jim je tudi opravljati razna kvalificirana dela in zato med njimi ni nobenih kvalificiranih delavcev. Črnici so samo cenena delovna sila, ki opravlja v državi najslabša dela.

Spremembe v svetu in številna revolucionarna gibanja trkajo tudi na meje Južnoafriške republike. V Mozambiku in v Angoli je oblast belcev samo še spomin. Znani so nemiri v Rodeziji in drugod. Vodja države zna vse to dobro preценiti in da bi odvrnil nevarnost od sebe, se raje vmešava v zadeve drugih držav. Zato ni nič čudnega, da so se njegovi plačanci pojavili med prvimi borci v Angoli, ki so želeli uničiti osvobodilno borbo angolskega ljudstva. Zaostri je tudi odnose v državi, kar dokazuje nedavni pokol v predmestjih Johannesburga. Začasno je s silo nemire utišal, toda tega ne bo uspel za dolgo. Ob vsesplošnem svetovnem gibanju za osvoboditev človeka, se bo tudi v Južnoafriški republiki nekega dne moralo zgoditi nekaj odločilnega.

Dijaki nosijo svojega ubitega tovariša

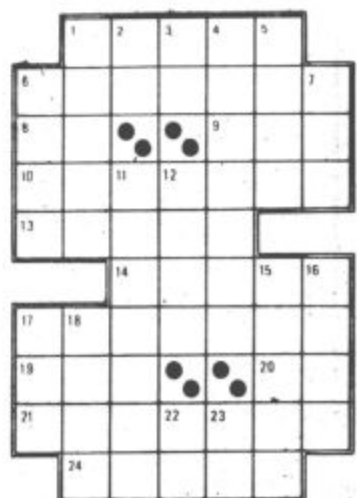
„Vidiš, vse je v tem, kako se predstaviš.“

Križanka

VODORAVNO: 1. urjenje telesnih sposobnosti, 6. velik športni objekt, 8. avtomobilska oznaka za Subotico, 9. mesto južno od Torina, 10. oseba, ki skrbi in zastopa mladolentike, 13. star španski denar, kovanci, 14. slovenski geograf in kartograf, Blaž, 17. del električne napelje, 19. ameriško moško ime, Arthur, 20. Ivan Tavčar, 21. glagolska oblika od dajati, 24. obrat cenejše prehrane.

NAVPIČNO: 1. letala, strmoglavci, 2. avtomobilska oznaka za Pančevo, 3. Oskar Danon, 4. kraj na Dolenjskem, zna n po suhi robi, 5. pripadnik angleške konservativne stranke, torijec, 6. kratica za Sovjetsko zvezo, 7. izraza močno zaničanje, zavrnitev, naka, 11. rakitovje, vrbovje, 12. ruski simbolični pesnik revolucijske pesnitve „Dvanajst“ in

esejist, Aleksander, 15. prerok v Izraelu za vlade kralja Ahaba, 16. glasbena znamenja, 17. plod, 18. strešni opornik, greda, 22. Alfi Nipič, 23. Nada Zrimšek.

Kurirček

Iz pripovedovanja borcev in ljudi, ki so preživeli vojno, lahko sklepamo, da so tudi otroci veliko doprinesli k borbi za svobodo.

Dostikrat so le otroci lahko prenesli važna sporočila partizanom skozi sovražne zasede.

Otroke, ki so imeli tako zaupno dolžnost, so imenovali kurirje. Ti kurirji so okusili marsikatero grenkobo tedanjega časa. Zavedali so se svoje odgovornosti in so to delo s ponosom opravljali. Pogumno so premagovali strah, kadar so nepričakovano naleteli na sovražno patroljo. Morali so biti zelo iznajdljivi, da so prešli čez sovražnika. Hodili so po samotnih in temnih gozdovih, v katere še podnevi ni posijalo sonce. Srce jim je burno tiktakalo in njihove male oči so se plašno ozirale naokoli. Strah je bil velik, toda spomnili so se na svojo dolžnost in z urnimi koraki odšli dalje. Sovražniki so jih lovili in jim delali zasede. Največkrat so jih kurirji pravočasno opazili. Včasih pa je padel kak kurir sovražniku v roke. Mučili so ga in mu grozili s smrtjo. A vse brez uspeha. Kurirjeva usta so molčala in zaradi tega je marsikateri kurir izgubil življenje.

MARTA SVETINA

Stopamo po njihovih stopinjah

Aprila leta 1941 so zabrnela sovražna letala. V našo domovino so pridrveli sovražniki. Hoteli so nas spreminiti v sužnje. Mi pa smo ljubili svojo domovino in se nismo hoteli takoj vdati.

V gozdovih so se začeli zbirati partizani. Zbirali so se po skupinah. Orožja niso imeli. Zato so sovražnika onemogočili z rezanjem telefonskih žic, miniranjem prog in podobnimi dejanji.

Partizanske skupine so se večale iz dneva v dan. Imeli pa so tudi vedno več orožja. Tako so lahko že napadali. V Savinjski dolini sta vodila odpor proti okupatorju Jože in Vlado Letonje. Že pred vojno sta bila komunisti. Jože je 6. septembra leta 1942 junaško padel v Podplanini pri Ljubljani.

Vlado Letonje je bil borec Pohorskega bataljona. Leta 1944 pa je bil smrtno ranjen v bojih nad Železno kaplo. Tudi on je umrl za domovino. Po-

nosni smo na njiju, zato se tudi naš pionirski odred tako imenuje.

Če bi sedaj nastopila vojna,

sem pripravljena hoditi po njihovih stopinjah ter pomagati odgnati sovražnika.

MILENA HRASTNIK

Delu čast in oblast

Za graditev četrte faze termoelektrarne v Šoštanju je potrebnih mnogo delavcev. Ti delavci so večinoma iz drugih republik, predvsem iz Bosne in Hercegovine ter Hrvaške.

Kajti tam manjka delovnih mest, zato so morali s trebuhom za kruhom iz svojega rodnega kraja.

Nekega dne sem opazoval delavca, ki je prevažal težka bremena. Po govoru sem spoznal, da ni Slovenec. Prepotovati je moral mnogo kilometrov, da je dobil delo, pa vendar ima delo s katerim si služi vsakdanji kruh. Najbrž pa ima družino in s tem še nekaj ust in nenasitnih trebuškov. Ob misli na družino je še bolj poprijemal. Polih in po vratu so mu polzele znojne kaplje. Dan se je začel nagibati k zatonu in delovni dan gradbenega delavca je bil zaključen.

V bivališču je premišljeval o svojem delu. Veliko je pripomogel in bo k dograditvi velikega objekta. Ko bodo hladilnik dogradili, bodo s ponosom gledali na svoje delo. Če bo kateri izmed delavcev čez nekaj let potoval s svojo družino tod okoli, bo s ponosom pokazal na zgradbo, h kateri gradnji je prispeval svoj delež.

Vsako, ki opravlja svoje delo vestno in pošteno, zasluži vse spoštovanje, zakaj graditev naše socialistične domovine temelji na delu nas vseh. Zato le delu čast in oblast!

MATJAZ OSOLNIK

Na Žlebnikovi domačiji

Pršli smo na šolsko dvorišče. Tam nas je počakal avtobus. Namenili smo se na Žlebnikovo domačijo. Odpejali smo se do Zavodnj. Tam smo izstopili. Odšli smo po gozdni stezi. Kmalu smo prišli do Žlebnikove domačije.

Šli smo po poti XIV. divizije. Na Žlebnikovi domačiji je padel partizanski pesnik in vodja kulturniške skupine Karel Destovnik-Kajuh.

Ta izlet mi je bil zelo všeč in se ga bom še dolgo spominjal.

SANDI NEŽMAH

Plaketa »Zeleni planet«

Klub OZN in Vinice je v nedeljo, dne 4.7. v osnovni šoli odprl razstavo o varstvu okolja Zeleni planet, hkrati pa je bila razglasitev nagrad. Na razstavi, ki je bila od 4.7. do 14.7. na osnovni šoli Vinica, sodeluje 75 šol in klubov OZN s 1000 prispevki. Žirija, ki je ocenjevala prispevke akcije Zeleni pla-

net je dodelila naši šoli plaketo kluba OZN Vinica. To priznanje so prejele šole, ki so največ storile v akciji varstva okolja. Vsem, ki so sodelovali v tej akciji iskreno čestitam!

MENTOR KLUBA OZN
NA O.Š. ANTON AŠKERC
VELENJE
STANISLAVA BOROVSČAK

DRAGI MLADI PRIJATELJI!

Solskega leta je konec in tudi mi smo rekli, da bomo odšli z našo stranjo na počitnice. Vendar pa je ostalo še toliko neobjavljenih prispevkov, da smo se odločili, da jih objavimo. Prav gotovo pa jih boste veseli vsi tisti, ki boste počitnice preživljali doma.

Pa še nekaj smo se odločili. Vabimo vas, da tudi v poletnih dneh sodelujete z nami. Napišite nam kak preživljate počitnice. Seveda pa bomo zelo veseli tudi vaših ilustracij. Najboljše prispevke bomo ob koncu poletja nagradili!

Lepo pozdravljeni!

Stari pisker — kraj žalostnega spomina

Z novicami o junaških in hrabrih partizanih sem se seznanjala že od prvega razreda. Brala sem partizanske knjige, o tem poslušala po radiu, gledala filme po televiziji in se učila v šoli. Vsako leto sem se več naučila, v četrtem razredu pa nam je tovarišica povedala, da bomo obiskali nekaj partizanskih krajev.

Odšli smo v Celje. Najprej smo si ogledali muzej revolucije. Nato smo odšli na dvorišče Starega piskra. Na zidu so pritrjene spominske plošče. Na njih so imena ustreljenih. Z dvorišča smo odšli v sobo. Med vojno je bila ta soba mučilnica. V njej so zasliševali zapornike. Zverinsko so jih mučili in izsiljevali, naj priznajo, da sodelujejo s partizani. Ti pa niso hoteli nikogar izdati, trpeli so za svojo domovino. Izmučene so vrgli v celice, kjer so čakali na smrt. Dan pred ustrelitvijo so jim razdelili papir, da pišejo svojem poslovilna pisma. Nedolžne ljudi so odpeljali na dvorišče in jih postavili v vrsto ob zidu. Zavezali so jim oči in jih ustrelili. Najbolj pogumni, pa niso dovolili, da jim zavežejo oči. Fašistom so gledali naravnost v oči. Vedeli so zakaj so ustreljeni in se niso bali smrti.

Vse to nam je povedal vodič. Iz sobe smo spet odšli na dvorišče. Tam smo prižgali sveče padlim borcem. Posvetili smo jim spomin z enominutnim molkom.

Tega obiska ne bom nikoli pozabila. Zvedeli smo veliko lepega, a hkrati žalostnega.

MIŠA VEBER

● S POTI PO ŠMARTNEM OB PAKI ● S POTI PO ŠMARTNEM

● TRAKTORSKI TEČAJ

Društvo Ljudske tehnike iz Šmartnega ob Paki je za vse tiste uporabnike traktorjev, ki doslej niso imeli ustreznih vozniških kvalifikacij, pripravilo tečaj, ki se izteka prav te dni in je trajal dva meseca. Obiskovalo ga je 58 udeležencev, med njimi večina kmetijskih proizvajalcev vseh starosti. Rezultati tečaja so nadvse razveseljivi, saj je v prvem poskusu opravilo teoretični del izpita 90% vseh slušateljev, kar je gleda na razmeroma težko snov velik uspeh zanje in lepo zadoščenje za organizatorje. Ravno sedaj pa po cestah v Šmartnem vadijo praktični del vožnje na traktorjih, ki so jih za to priložnost pripravili nekateri lastniki traktorjev iz Šmartnega in okolice, ki praktično učnje tudi sami vodijo.

● KMALU NOV MOST

Za vse prebivalce Šmartnega je prav gotovo najbolj razveseljiva vest, da so se končno le začela dela za graditev novega mostu, ki bo povezoval Šmartno s predelom onstran reke Pake. Stari most so porušile velike poplave in ga onemogočile za ves promet, tako, da je bil prehod samo za pešce. Po dolgotrajnih predpripravih je nov, sodobnejši most vendarle začel rasti. Izvajalec del je podjetje Nlvo iz Celja, investitor pa Sklad za urejanje stavbnih zemljišč pri

Skupščini občine Velenje. Stroški gradnje bodo znašali predvidoma petdeset starih milijonov, velik delež pa so prispevali tudi uporabniki mostu, ki so darovali les.

● USPELA TRIM AKCIJA

„Vsi na kolo za zdravo telo“ je bilo geslo, pod katerim je društvo Partizan iz Šmartnega ob Paki ob pomoči TTKS Velenje organiziralo vožnjo s kolesi, za vse tiste krajane, ki jim je tovrstna rekreacija pri srcu. Progo, ki je imela start in cilj v Šmartnem in je vodila preko Rečice ob Paki, Letuša, Gorenja in Paške vasi, je prevozilo 133 kolesarjev, med njimi večina mladih. Organizatorji so bili z udeležbo nadvse zadovoljni, saj so pričakovali manjši odziv spričo dejstva, da je bila ta akcija prva te vrste v Šmartnem. Enotna želja vseh obiskovalcev TRIM akcije je bila, da bi kmalu lahko na podobni prireditvi ponovno preizkusili svoje telesne zmogljivosti.

● TABORJENJE MLADIH NOGOMETAŠEV

Člani mladinske in pionirskih nogometnih ekip Šmartnega so se te dni vrnili z enotedenskega bivanja v Ribnem pri Bledu. Tja so odšli z namenom, da bi se pod vodstvom šestih vadieljev kar najbolje pripravili

na novo sezono, ki se bo pričela jeseni in da bi z raznovrstnimi dejavnostmi v naravi nogometnemu podmladku popestrili brezskrbne počitniške dni. Njihov načrt je poleg praktičnih vadb za telesno pripravljenost obsegal tudi teoretična predavanja o nogometnih pravilih in o drugih skrivnostih te priljubljene igre. Letovanje so si omogočili z lastnimi sredstvi ter s pomočjo družbenopolitičnih organizacij v kraju.

● AKCIJA VZDRŽEVANJA CESTE

Prebivalci Malega vrha pri Šmartnem ob Paki že vrsto let skrbijo za cesto, ki vodi iz Šmartnega do njihovih domov. Odkar pa so cesto prekrili z asfaltno oblogo, jo še skrbneje vzdržujejo, saj je bila narejena delno tudi z njihovimi sredstvi. Te dni so organizirali očiščevalno akcijo neposredne okolice ceste, saj so veje iz gozda, ki ga obdaja segale že na cestišče ter povzročale nepreglednost zlasti na ovinkih in s tem spravljale voznike v nevarnost. Vsaka hiša je poslala na delovišče vsaj po enega člana, tako da se je sekanja in čiščenja udeležilo skoraj trideset krajanov. Tisti, ki niso utegnili pomagati z navzočnostjo pa so svoje sosedne podpri z jedačo in pijačo. Akcija jim je v celoti uspela, saj so vzdolž približno dva kilometra dolge ceste odpravili vse nevarnosti in očistili oba robova.

J.KRAJNC

● ŠTUDENTJE IN SLO

Obrambni dan v taboru

Pretekli teden so taborili študentje šaleškega študentskega kluba Velenje v Ribnem pri

Bledu. Tabor so organizirali skupaj z občinsko zvezo tabornikov. Na tekmovanju so jih

obiskali predstavniki občinskega štaba in enot teritorialne obrambe.

Ta dan so študentje posvetili obrambnim nalogam in ga imenovali obrambni dan študentov.

Starešine enot teritorialne obrambe so pokazali in seznanili študente s pešadijskim orožjem, s katerim razpolagajo enote TO občine Velenje, nato so vsi izvedli streljanje z malokalibrsko puško in imeli pogovor o obrambnih pripravah v velenjski občini.

Predstavniki občinskega štaba teritorialnih enot so jih seznanili z nalogami občinskega štaba in enot TO, kot ene izmed komponent SLO.

Mladi so izrazili željo po še večjem in tesnejšem sodelovanju med enotami in občinskimi štabom.

Dogovorili so se, da bodo jeseni sodelovali na eni izmed vaj enot TO in na ta način neposredno spoznali življenje teritorialcev in konkretne naloge na področju oboroženega boja in priprav na ta boj v občini Velenje. Mladi so se takoj znašli v povsem novih nalogah, ki so jim bile posredovane ob priložnosti programa obrambnega dne, saj to za njih ni novost. Vsak študent pred študijem opravlja izpit iz prometa „obramba in zaščita.“

Pripravljenost študentov za uresničevanje nalog tudi na tem področju, je lahko samo porok, da ima študentska organizacija posluh za vključevanje na vseh področjih družbenega življenja, samo da jo pravočasno in enakovredno obravnavamo.

Obrambni dan v taboru šaleških študentov

Streljala so tudi dekleta

Daleč od doma

Kje in v kakšnih razmerah živijo delavci Gradisa, ki so trenutno na delu pri izgradnji TE Šoštanj IV, smo se prepričali, ko smo bili na kratkem obisku v njihovem naselju pri termoelektrami v Šoštanju

Veliko govorimo o izgradnji 4. faze šoštanjske termoelektrarne, vse preveč pa pozabljamo na delavce, ki to delo opravljajo. Večinoma so to delavci, ki so na začasno delo prišli v Slovenijo iz bratskih republik. Na srečo pa nanje ni pozabilo gradbeno podjetje Gradis, ki je glavni izvajalec del na TE. Uredilo jim je sodobno in moderno urejeno stanovanjsko naselje, ki jim zamenjuje dom. V tem montažnem naselju stanujejo poleg samskih fantov tudi družine z otroki, tako da s sezonskim delom družinsko življenje ni toliko oškodovano.

Pogovarjali smo se z nekaterimi in radi so nam povedali kako tukaj žive, zaupali pa so nam tudi svoje težave in probleme, ki jih tarejo.

Triindvajsetletni STANKO BLAŽIČ je prišel v Slovenijo iz partizanskega mesta Jajce v Bosni. V Šoštanju je šele nekaj mesecev, vendar pravi, da mu je tukaj všeč, prav tako pa mu je všeč življenje v naselju samem. Pogreša le stike s tukajšnje mladino, bodisi, da bi bili ti stiki na športnem ali na kulturnem področju. Vendar upa, da se bo v teku enega leta, kolikor bo še tukaj, tudi to uredilo.

ZELJKO ŽORČIČ ima šele 19 let in je to njegova prva zaposlitev. Z delom je popolnoma zadovoljen, kakor tudi z življenjem v naselju. Živi v sobi skupaj z dvema sodelavcema, na voljo pa ima tudi sanitarije s tušem. Za zabavo nima veliko časa, saj dela po 12 ur dnevno, največkrat pa tudi ob sobotah in nedeljah. Tukaj je šele tri mesece, namerava pa ostati do oktobra 1977, torej do konca gradnje termoelektrarne Šoštanj IV.

V naš pogovor se je vključil tudi TOMISLAV ČERKEZ iz Siska. Tudi njemu je tukaj všeč, vendar si kot mnogi drugi, tudi on želi več sodelovanja z mladino iz okoliških krajev. Z njimi bi lahko organizirali razna športna tekmovanja in seveda tudi ples, saj so v Gradisovem naselju večinoma fantje v sta rosti od osemnajst do petindvajset let. Potožil je tudi, da je v Velenju občutno premalo zabave za mlade in je ob sobotah in nedeljah pravi dolgčas, zato se mladi delavci iz njihovega naselja raje odločajo, da bodo soboto in nedeljo pre-

živeli na delu in s tem zaslužili kakšen dinar.

DRUŽINSKO ŽIVLJENJE

Dela na TE trajajo nekaj let, in moške, ki so poročeni, bi bili ločeni od družine dlje časa. To pa bi negativno vplivalo na razvoj in življenje v družini, ki je osnovna celica vsake družbe. Tega problema so se v Gradisu lotili načrtno. Prišli so do rešitve, da je najbolje, če cela družina živi skupaj. V ta namen so zgradili sodobne montažne hiše, ki lahko sprejmejo celo družino.

Eden takšnih, ki so prišli v Šoštanj z družino, je tudi EKREM ŽERIČ iz Kozaraca pri Prijedoru. Tukaj je že sedem mesecev, z njim je zaenkrat samo žena, kajti če bi bili tukaj

še otroci, bi bilo stanovanje pretesno. Vendar pravi, da bodo tudi otroci kmalu prišli za njima in upata, da bosta takrat dobila še kakšno sobo zraven. Drugače pa sta s tem načinom življenja zadovoljna, saj je skoraj tako kot doma.

Ekremova žena Esma pravi: „Res, če bi bili tukaj še najini otroci, bi bilo tako kot doma. Pogrešam le kakšno majhno otroško igrišče, ker je tukaj kar precej otrok.“

Svoj delavnik začnejo delavci iz Gradisovega naselja ob šestih zjutraj in traja do šestih zvečer. Vmes imajo pol ure odmora za malico in petištrideset minut za kosilo. Hranijo se lahko v menzi ali pa si

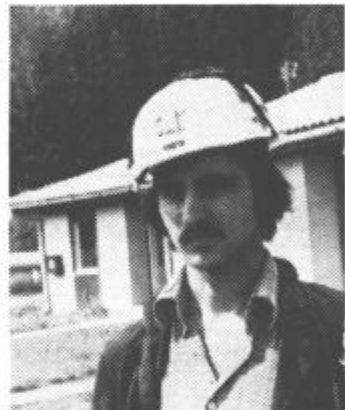
skuhajo kar sami. Vendar je takšnih bolj malo, ker za kuhanje ni časa, le tisti, ki imajo tukaj tudi žene, si lahko to privoščijo.

Takšno je torej življenje v Gradisovem naselju in tako so z njim zadovoljni delavci sami. Kot vidimo, posebnih težav nimajo, želijo si le več sodelovanja z okoličani. Upajo pa, da se bo do oktobra 1977, takrat je namreč rok izgradnje TE Šoštanj IV, tudi ta plat njihovega življenja izboljšala.

D.BALABAN

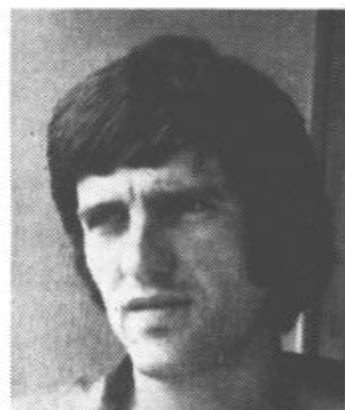
Stanko Blažič: Pogrešam stike s tukajšnje mladino...

Željko Žorčić: Premalo je možnosti za zabavo...

Čerkez Tomislav: Tukaj mi je zelo všeč...

Ekrem Žerić: Z mano je za sedaj samo žena...

Esma Žerić: Res, če bi bili tukaj še najini otroci, bi bilo tako kot doma.

Med proslavo na Titovem trgu so posameznim članom podelili priznanja. Za uspešno sodelovanje z društvom je Stane Čas podelil priznanja tudi komisiji za preventivo in vzgojo, izpitni komisiji pri avto-moto društvu in osnovni šoli Anton Aškerc ter postaji milice Velenje.

Šoferji so praznovali

Člani združenja zveze šoferjev in avtomehaničnikov Velenje so nadvse slovesno proslavili 13. julij, dan šoferjev. V soboto popoldne je dolga kolona z zastavami, cvetjem ter gesli okrašenimi avtomobili krenila po velenjskih ulicah do Šoštanja in nazaj do Velenja.

S to svečano povorko avtomobilov so člani združenja na najbolj neposreden način opozarjali udeležence

v prometu na previdno in varno vožnjo. Nato so se šoferji in avtomehaničniki zbrali na ploščadi pred domom

V počastitev 13. julija so šoferji s svečano okrašenimi avtomobili vozili po Velenju in Šoštanju.

kulture v Velenju, na proslavi v počastitev njihovega praznika. Po govoru predsednika Staneta Časa, ki je znova opozoril na najbolj pereča vprašanja, ki tarejo združenje, priznanje poklica, beneficiran staž in vzgoja cadrov — so podelili priznanja za 10-letno sodelovanje v društvu. Tako je Ludvik Jeseničnik prejel plaketo tovarštva, Stane Kostanjšek zlato značko, Vinko Očepek plaketo prve stopnje, Mirko Škorjanc plaketo prve stopnje, Slavko Zajc srebrno značko, Leopold Ivenčnik zlato značko, Stane Marković srebrno značko, Miha Valenci zlato značko, Ludvik Glavnik srebrno značko, Marjan Sešel zlato značko, Rajko Peciga zlato značko, Franc Javornik zlato značko in Stane Čas plaketo z zlatim vencem.

Kulturni program sta izvajala rudarska godba in pevski zbor šoferjev in avtomehaničnikov Velenje.

VEČJA BILANČNA VSOTA

Podružnica Ljubljanske banke v Velenju pokriva območje občine Velenje, poslovne stike pa ima tudi z organizacijami združenega dela in delovnimi skupnostmi izven tega področja.

Za poslovanje z občani ima podružnica likvidature v Velenju na Rudarski 3 in Šaleški 18, ekspozituro v Šoštanju na Tekavčevi 15, agencijo Gorenje ter občasna okenca enkrat mesečno v tovarni gospodinjske opreme Gorenje Velenje, zdravilišču Topolšica in termoelektrami Šoštanj. Še ta mesec pa bodo odprli še poslovno enoto v Šaleški — Gorici, do konca leta pa še poslovno enoto pri zgornji ulici v prostorih REK. Pa tudi nova poslovna enota v Šmartnem ob Paki bo predvidoma začela poslovati prihodnje leto.

Podružnica posveča veliko pozornost izobraževanju ob delu in usposabljanju prav tako pa tudi pripravi pripravnikov v delovni skupnosti.

V lanskem letu se je povečala bilančna vsota za 35 odstotkov. Po absolutnem znesku kreditne bilance pa je ta podružnica na 17. mestu. Na

takšen porast bilančne vsote je aktivno vplivalo povečanje kratkoročnih kreditov — 30 odstotkov, stanovanjsko komunalnih kreditov — 40 odstotkov in dolgoročnih kreditov — 70 odstotkov.

Za opravljanje kreditnih in bančnih poslov sta izvoljena dva izvršilna odbora in sicer

splošni izvršilni odbor, ki ga sestavljajo člani delovnih organizacij in družbenopolitičnih skupnosti, ki šteje skupaj 11 članov in izvršilni odbor za stanovanjsko komunalno poslovanje, ki šteje 7 članov ter nadzorni odbor s petimi člani. Na zboru varčevalcev so izvolili tudi 9-članski odbor varčevalcev.

Njihova osnovna organizacija sindikata je organizirana v sindikalne skupine. Mladinska organizacija zajema eno tretjino vseh zaposlenih v podružnici. Aktiv zveze komunistov šteje 13 članov.

Družbenopolitične organizacije se trudijo, da bi dosegli programirane delovne načrte. V zadnjem obdobju so odigrali na

tem področju zelo pomembno vlogo. Ker se je število članov delovne organizacije v zadnjih letih podvojilo, si prizadevajo družbenopolitične organizacije usmerjati izobraževanje v podružnici, predvsem med mlajšimi člani z negovanjem pravilnega odnosa do strank, ekspeditivnosti poslovanja in vpljivosti.

hotel
paka

GOSTINSKO PODJETJE

»PAKA« Velenje

NOVO — NOVO — NOVO — NOVO — NOVO — NOVO

DISCO BAR

v hotelu „Paka“ Velenje

v mesecu avgustu 1976 za odrasle in mladino nad 18 let

Disco bar bo odprt vsak dan, razen ob ponedeljkih, od 21. do 2. ure.

Disco Jockey: Miki in Rado

Vsak teden bosta Disco Jockeya podarila enemu izmed gostov ploščo.

PRIDITE TUDI VI — PRIDITE TUDI VI — PRIDITE

56 NOVIH STANOVANJ

Do konca letošnjega leta bo v Šoštanju 56 družin dobilo ključke za novo stanovanje. 1. december je namreč rok, ko morajo biti narejeni vsi novi bloki. Dela napredujejo dobro in kot vse kaže, bodo stanovanja gotova do roka. Investitor je stanovanjsko podjetje Velenje, stanovanja pa gradi gradbeno podjetje Vegrad.

Na Plešivec avtobus

Proslava ob 35-letnici prvega partizanskega napada na Šoštanj — 100-letnica Cankarjevega rojstva — Revija ansamblov

Velika, morda celo največja nekajletna želja prebivalcev krajevne skupnosti Plešivec je, da bi tudi v njihov kraj pripeljal avtobus. Iz Plešivca je zaposlenih v dolini kar 74 delavcev, ki hodijo na delo ali peš do kamnoloma v Škalah, do kamor pride avtobus, ali pa z lastnimi prevoznimi sredstvi.

Upoštevati je treba, da je tudi nekaj krajanov iz sosednjih krajevnih skupnosti Završe in Šmiklavž zaposlenih v velenjski občini. Glede na to, da morajo tudi otroci po končanem četrtem razredu v šolo v Velenje, so krajanji menili, da so še toliko bolj upravičeni, da cesto usposobijo tako, da bo po njej lahko vozil tudi avtobus. Ko so se lani odločili za referendum, je bila najvažnejša naloga, ki so jo zapisali v programu: ureditev ceste do Plešivca.

Pred dnevi smo obiskali Plešivec. Okrog 30 krajanov je pridno vihtelo krampe in lopate in sekalo grmičevje ob cesti, kljub temu, da je sonce neznosno pripekalo.

„Zadovoljen sem z današnjo udeležbo na udarniškem delu,“ je dejal predsednik gradbenega odbora TAMŠE ZDRAVKO. „Usposobitev ceste za avtobus bi nas stala najmanj 70 starih milijonov. Zato smo se odločili, da bomo večino del opravili udarniško, tako da bomo stroške znižali na 46 milijonov dinarjev.“

„S popravilom ceste imamo že vseskozi težave,“ je na-

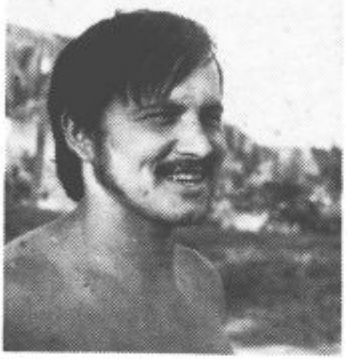
Mirko Ževart

daljeval predsednik krajevnih skupnosti MIRKO ŽEVART. „Za popravilo ceste smo porabili že toliko denarja, da bi lahko z njim že zdavnaj asfaltirali cesto.“

—Torej razmišljate tudi o asfaltiranju ceste?

„O tem vsekakor razmišljamo! Toda kdaj bo tudi ta naša želja uresničena, še ne

vemo. Sami namreč nimamo dovolj denarja, vendar upamo tudi na širšo družbeno pomoč, saj je to območje izredno privlačno tako za domače in tudi za tuje turiste, zlasti pa ml-

Jože Pečecnik

dino. Zavedati se moramo, da Graška gora — gora jurišev znova in znova privlači mlade, ki želijo spoznati kraje, kjer je udarna 14. divizija bila najhujše boje.“

V udarniško delo so zelo aktivno vključeni tudi mladi. Nekaj več o samem delu osnovne organizacije ZSMS Plešivec je povedal predsednik JOŽE PEČECNIK: „Mladi smo z veseljem sprejeli pobudo krajevnih skupnosti, da bi z udarniškim delom čim več prispevali in usposobili cesto za avtobusni promet. Tudi danes smo v večini. Vendar se tudi mi pri našem delu srečujemo s težavami. Največja ovira je v tem, ker smo zaposleni v različnih delovnih organizacijah in imamo različne izmene, poleg tega so tu hiše zelo raztresene in smo precej oddaljeni drug od drugega. Zelo smo aktivni tudi na kulturnem področju.“

— In kdaj bo v Plešivec pripeljal prvi avtomobil, smo za tem vprašali Mirka Ževarta?

„Še preden smo začeli cesto širiti, so nas obiskali predstavniki Izletnika Celje in zavoda za urbanizem Velenje, ki so si skupaj s člani gradbenega odbora in krajevnih skupnosti ogledali cesto. Načelno so pristali — zlasti predstavnik Izletnika, za odprtje avtobusne proge, če

bomo cesto razširili. Seveda bomo v tem uspeli, saj so krajanji obljubili, da se bodo vsi v kar največjem številu udeleževali udarniškega dela. Na roko pa nam je šel tudi REK, ki nam je dal na voljo stroje.“

Ko smo prejšnji četrtek obiskali Plešivec so stroji v glavnem svoje delo že opravili, cesta je že sedaj dovolj široka za avtobus, treba jo je le še utrditi.

Zdravko Tamše

To bodo opravili krajanji z udarniškim delom.

Otvoritev ceste oziroma avtobusne proge bo 25. julija. Na ta dan se že sedaj izredno skrbno pripravljamo. Kajti ta dogodek želimo resnično zelo slovesno proslaviti. Tega dne bomo organizirali revijo, na katero že sedaj vabimo vse ansamble domačih viž in napevov iz Šaleške in Mislinjske doline. Hkrati bomo proslavili tudi 100-letnico Cankarjevega rojstva in 35-letnico napada na Šoštanj,“ je povedal Mirko Ževart.

Naš povovor, napravili smo ga kar na cesti, smo morali zaključiti, ker so morali moji sogovorniki spet poprijeti za delo. Drugi, ki so medtem delali, so namreč že začeli malce godrnjati. Za konec pa so mi še naročili, da moram zapisati, da se zahvaljujejo REK — TOZD avtopark za pomoč s stroji.

Tudi mladi so se zelo pridno vključili v udarniško delo

Izvršni odbor

OBČINSKE KULTURNE SKUPNOSTI VELENJE

RAZPIŠUJE V ŠOLSLEM LETU 1976/77 NASLEDNJE

kadrovske štipendije:

- 1 štipendijo za študij I. letnika harmonike na glasbeni akademiji oz. ustrezni visoki šoli;
- 1 štipendijo za I. letnik študijske smeri zgodovina likovnih umetnosti na FF (lahko vezano z zgodovino ali drugim predmetom, ki sega v profil muzejsko-galerijskega delavca);
- 1 štipendijo za II. stopnjo študijske smeri zgodovina-etnologija oz. etnologija-zgodovina.

PROŠNJA NAJ VSEBUJE:

- izpolnjen obrazec 1,65 - prošnja za štipendijo
- fotokopijo zadnjega šolskega pričevala
- potrdilo o opravljenih izpitihi (samo pod c)
- potrdilo o premoženjskem stanju (obrazec O,12)
- potrdilo o vpisu v šolo z navedenim semestrom.

Interesenti naj dostavijo prošnje s potrebnimi dokazili na naslov: Občinska kulturna skupnost Velenje, Titov trg 1/V, p. p. 1 in sicer v roku 14 dni po objavi razpisa.

Vpis posojila dobro poteka

VELENJE, 15. — Zadnji podatki, ki smo jih dobili na občinskem štabu, kažejo, da velenjski občini delovni ljudje in občani dobro vpisujejo javno posojilo za ceste. Akcija se je razmahnila v vseh delovnih organizacijah, tako smo zdaj v občini Velenje republiško predpisano vsoto že prekoračili za 20 odstotkov. V Elektroenergetskem kombinatu Velenje je do torika posojilo vpisalo nad 79 odstotkov zaposlenih, za 7 odstotkov pa so presegli določeni znesek. V tej delovni organizaciji je 30 delavcev, večinoma rudarjev, vpisalo vsak nad 10.000 dinarjev, Franc Jelen pa kar 30.000 dinarjev. Akcija vpisa pa se še ni razmahnila pri uporabnikih družbenih sredstev. Doslej so posojilo za ceste vpisali le Gostinsko podjetje Paka, projektivni biro Galip in SDK.

Slavje na Lubeli

V počastitev praznika vstaje slovenskega ljudstva bo 22. julija na Lubeli slavje ob dograditvi in odprtju strelišča za glinaste golobe, opremljenega z avtomatskimi stroji. Člani lovske družine Škale so strelišče uredili in opremili tako, da bo mogoče na njem prirediti najzahtevnejša tovrstna tekmovanja.

Strelišče bodo predali svojemu namenu 22. julija, ko bo na Lubeli tudi tekmovanje lovcev in strelcev iz vse Slovenije v streljanju na glinaste golobe in z malokalibrsko puško za pokale pokrovitelja tekmovanja — krajevnih skupnosti Velenje — Stara vas.

Na slovesnosti ob odprtju strelišča in ob začetku tekmovanja, na katerem pričakujejo organizatorji tudi precej borcev, delovnih ljudi in mladine iz Velenja in drugih krajev, bo govoril predsednik Lovske zveze Slovenije in član izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS Lojze Briški.

Lovci iz Škal so do Lubele uredili cesto tako, da je mogoč prevoz z vsemi osebnimi avtomobili, poskrbeli pa bodo tudi za dobro počutje vseh, ki bodo prišli na Lubelo 22. julija.

poroke

- Dobrin TAVČAR, roj. 1954, študent iz Ljubljane in Metka RATOVIČ, roj. 1951, študentka iz Velenja
- Franjo KAISER, roj. 1947, strojni tehnik iz Velenja in Stefanija MIKLAUŽIČ, roj. 1950 iz Velenja, ekonomski tehnik
- Marjan GORŠEK, roj. 1952, sofer iz Bevč in Vladislava PUŠNIK, roj. 1959, trg vajenka iz Šk. Cirkove
- Stanislav ZEP, roj. 1953, rudar iz Velenja in Olga ROŠER, roj. 1952, šivilja iz Velenja
- Franc PEČECNIK, roj. 1947, ključavničar iz Velenja in Ivanka ŠVAGAN, roj. 1947, predmetna učiteljica iz Pečk
- Mihael BERIČNIK, roj. 1944, mizar iz Velenja in Stefanija VODOVNIK, roj. 1945, delavka iz Velenja
- Franc GOLIČNIK, roj. 1948, sofer iz Belih vod in Olga OVČJAK, roj. 1953, prodajalka iz Topolšice
- Abdulah IBRALIČ, roj. 1953, delavec iz Šoštanja in Halida MURATOVIČ, roj. 1955, gospodinja iz Vražič
- Ivan GOLOBINJEK, roj. 1946, rudar iz Gaberka in

Pavla SELIŠNIK, roj. 1955, gospodinja iz Luč
- Bernard ROGLŠEK, roj. 1954, rudar iz Zavodenj in Zofija SLIVNIK, roj. 1958, delavka iz Zg. Razborja
- Drago TAJNIK, roj. 1953, delavec iz Topolšice in Justina MEDVED, roj. 1949, delavka iz Zavodenj

smrti

- Stefanija TERČE, gostilničarka iz Belih vod št. 2, stara 34 let
- Marija STERNAD, druž. upokojenka iz Šoštanja, H. Gašperja 9, stara 88 let
- Jožef HUDOBREZNIK, upokojenec iz Velenja, Cesta B. Mravljakov 1, star 62 let
- Ludvik LOČANA, kmetovalec iz Topolšice 49, star 47 let
- Martin ŠMON, upokojenec iz Škal št. 42, star 71 let
- Marija ČANČ, upokojenka iz Plešivca št. 3, stara 77 let
- Marija MAJDAK, upokojenka iz Velenja, stara 71 let
- Mirko Imre LAH, inženir iz Velenja, star 51 let
- Antonija PRAPROTIČNIK, upokojenka iz Velenja, stara 80 let.

V skladu z določili 18. in 23. člena samoupravnega sporazuma o združevanju TOZD v DO KOC Velenje delavski svet

KOMUNALNO OBRTNEGA CENTRA VELENJE

zaradi reelekcije

razpisuje prosto delovno mesto

DIREKTORJA DELOVNE ORGANIZACIJE

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, ki jih postavljajo zakonski predpisi, izpolnjevati še naslednje:

- da ima visoko ali višjo izobrazbo z najmanj 5 let prakse na vodstvenih delovnih mestih v gospodarstvu,
- da ima organizacijske sposobnosti in je moralno-politično neoporečen.

Kandidat, ki se prijavi na razpisano delovno mesto, mora predložiti razpisni komisiji dokazila o izpolnjevanju pogojev in zamisel vodenja in razvoja delovne organizacije.

Prijave sprejema komisija za izvedbo razpisa Komunalno obrtnega centra Velenje, Koroška cesta 46, v roku 10 dni po objavljenem razpisu.

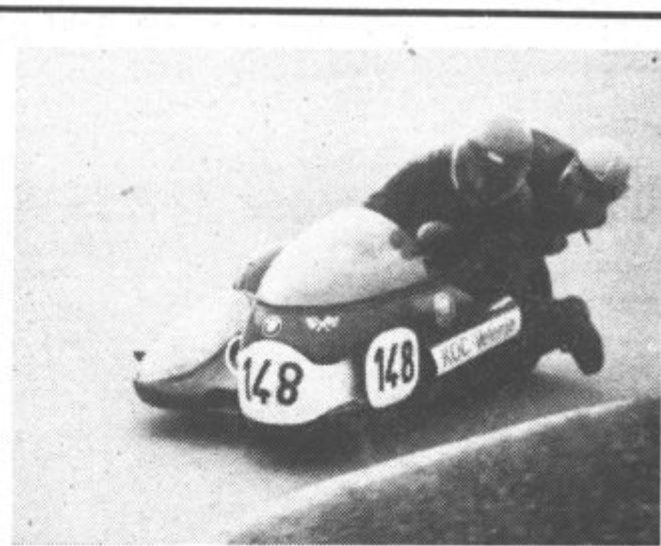

Plavalni miting

Pretekli petek so se v vodah velenjskega letnega kopališča zbrali na plavalnem mitingu člani plavalnega kluba Neptun iz Celja in Velenja. Plavalci obeh ekip so se pomerili v štirinajstih disciplinah, v katerih so Velenjčani zasedli deset prvih mest, Celjani pa štiri. Razveseljivo je dejstvo, da si je prvo tekmovalje na odprtem kopališču v Velenju ogledalo kar precejšnje število gledalcev. Zmag ovalci v posameznih di-

sciplinah so bili: pionirji 50 metrov krawl: Kolar in Raspotnik (oba Velenje), 50 metrov prsno: Penca (Neptun), 100 metrov prsno Raspotnik (Velenje) in 100 metrov hrbtno Raspotnik (Velenje), pionirke, mladinke: 100 m krawl Vukotič (Neptun), 100 metrov prsno Vukotič (Neptun), starejši pionirji in mladinci: 100 metrov krawl: Gaberšek (Velenje), 100 metrov hrbtno: Gaberšek (Velenje), 100 metrov prsno: Gaberšek (Velenje), 200 metrov mešano: Gaberšek (Velenje), 400 metrov krawl: Gaberšek (Velenje), člani 100 metrov krawl: Stopinšek (Neptun), štafete 4x50 metrov: Velenje I.

Najuspešnejši plavalec turnirja je bil Matjaž Gaberšek, ki je za plavalni klub Velenje dosegel pet zmag.

Takole sta vozila Goršič in Slemenšek, ki pa sta ostala brez uvrstitve, ker jima je med dirko odpovedal motor.

● AVTO MOTO

Uspeh Velenjčanov

V Prnjavoru je bila 5. motociklistična dirka za državno prvenstvo. V razredu prikoličarjev od 500-1000 ccm, so sodelovali tudi Velenjčani in dosegli lep uspeh, saj je bil par Camlek-Pogorelec drugi za parom Salobir-Salobir, par Jelen-Tomic pa tretji. Ekipni uspeh bi lahko bil še večji, če ne bi paru Goršič-Slemenšek odpovedal motor.

Ostali rezultati: 500 ccm: (šport)-Bernetič (KP) 2. Bajc(Lj) 3. Pinter(KR); 50 ccm (ser. izd.): 1. Knoll(KR) 2. Mitikas(NS) 3. Vladislavjevič (NS) 125 ccm: 1. Jelavič (St) 2. Gaber (Ms) 3. Bajc (Lj) 175 ccm: 1. Barkovič (Pančevo) 2. Mali (N.Sad) 3. Uzurow (Zrenj.) 250 ccm: 1. Kosič (Reka) 2. Svrzič (Mladenovac) 3. Perušič (Arandjelovac) prikolice od 500-1000 ccm: 1. N. Salobir-B. Salobir 2. Camlek-Pogorelec (Vel.) 3. Jelen-Tomic (Vel.) D.BALABAN

Nogometaši Šmartnega pred zadnjim srečanjem minule sezone (manjka Filipovič)

Planinci odprli pisarno

Planinsko društvo Velenje obstaja že 27. leto. Danes je ena najbolj množičnih športno-rekreativnih organizacij v naši občini, saj je v društvo včlanjenih preko 1700 občanov različne starosti.

Takšna množičnost seveda otežkoča povezovanje članstva in obveščanje vseh zainteresiranih o planinski dejavnosti v našem kraju. Zato si je upravni odbor PD Velenje že več časa prizadeval najti ustrezen prostor za uradovanje. Končno je rešil tudi ta pereč problem.

Planinsko društvo si je uredilo pisarno v pritličju stanovanjskega bloka na Šaleški 18/d v Velenju (pri spomeniku na Titovem trgu). Pisarno so odprli v začetku julija, v njej pa imajo uradne ure vsak torek in petek od 17. do 19. ure.

Ob uradnih urah se lahko v društveni pisarni interesi včlanijo v društvo, člani pa poravnajo članarino. Možno je dobiti tudi program izletov društva, informacije o bližnjih izletniških točkah, kupiti dnevnik in vodnike za Šaleško planinsko pot, prav tako pa naročiti glasilo PZS Planinski vestnik.

Pred vsakim izletom PD Velenje sprejemajo v pisarni tudi prijave in vplačila za izlet. Zato naj vse občane seznanimo še z izleti, ki jih bo društvo organiziralo v bližnji prihodnosti!

V nedeljo, 18. julija, bomo šli na Grofičko, vrh v Savinjskih Alpah. Od 30. julija do 1. avgusta je na sporedu izlet po odseku evropske pešpoti E6-YU. Na Triglav pa se bomo povzpeli 21. oziroma 22. avgusta.

S. SAJE

ŠPORT

● DOBRI UVRSITIVI NOGOMETASEV ŠMARTNEGA OB ROB

Krona dosedanjih uspehov

Ko smo pred približno letom dni pisali o ponovni uvrstitvi nogometašev Šmartnega v Slovensko ligo, je predsednik kluba Avgust Rebersak izrazil željo vseh, da bi jim uspelo obdržati se v družbi najboljših slovenskih ekip.

Malokdo si je upal pomisliti, da bo sedanja generacija šmarskih nogometašev dosegla enega doslej največjih nogometnih dosežkov Šmartnega in celotnega področja naše občine. Vsem ljubiteljem športa je namreč že znano, da je ekipa Šmartnega ob koncu prvenstvenega plesa v SNL zasedla odlično drugo mesto, takoj za bivšim in ponovnim drugoligašem Mariborom, ki je v tem tekmovalju prav gotovo predstavljal razred zase. Nogometaši so od prvega kola dalje igrali zelo solidno in že ob koncu prvega dela pristali na drugem mestu. Mnogi so v nadaljevanju pričakovali drugačen razplet dogodkov in tudi nogometaši s svojim vodstvom so si zadali cilj, ostati na koncu vsaj na sredini lestvice. Toda serija dobrih iger ni bila prekinjena in rezultat tega je bila zaslužena osvojitev vicešampionskega naslova.

Sedaj, ko na igriščih vseh republiških ligašev že nekaj časa vlada zatišje, ko so urejeni vtisi pred tedni končanega tekmovalja, ko se že oblikujejo načrti dela za naporno sezono, ki se začneja jeseni, smo v Šmartnem ob Paki sedli k pogovoru s Francem Berdnikom, ki je tehnični vodja nogometnega kluba v Šmartnem ob Paki.

„Seveda se vsi skupaj nad vse veselimo dosežene uvrstitve, saj

se zavedamo, da smo bili to leto novinci med starimi, prekaljenimi ekipami, ki nastopajo v Slovenski ligi že vrsto let. Zato so tudi naša pričakovanja ob pričetku prvenstva bila realno skromnejša od tega, kar smo dosegli. Še posebno smo ponosni, ker smo letos tudi precej pomladili moštvo in vsi, ki so še pred nedavnim igrali v mladinskih vrstah, so se zelo dobro vključili med starejše prijatelje. To je še en dokaz več, da se pri nas kvalitetno in skrbno dela z naraščanjem, kar seveda daje tudi dobre rezultate. Letošnja sezona je bila za nas ena najplodnejših tudi zaradi solidne uvrstitve mladinske ekipe, ki je v VCNL zasedla četrto mesto in pa pionirjev, ki so v celjski regiji drugi. Več prav gotovo nismo smeli pričakovati.“

Na standardno vprašanje o načrtih za novo tekmovalno obdobje, ki je pred vrati pa je Franc Berdnik odgovoril: „Nočemo biti pretirano skromni, toda spet nam je edini cilj, da se obdržimo med najboljšimi slovenskimi klubovi, saj bo letos, če se bo število članov lige zmanjšalo, še toliko težje. Še naprej pa bomo vse sile usmerili v delo z najmlajšimi nogometaši, saj je le to garancija za nadaljnje uspešno delovanje našega kluba. Računamo pa tudi z nekaterimi kadrovskimi okrepitevami v vod-

stvu kluba. Sicer pa se bodo nogometaši javili trenerju Benčiku 15. tega meseca in začeli s pripravami, ki bodo potekale trikrat tedensko. Vmes bomo odigrali tudi nekaj prijateljskih srečanj predvsem z močnejšimi klubovi, ki še imajo proste termine. Med drugim smo se pogovarjali tudi z nekaterimi prvotligaši, kot na primer z Zagrebom in Rijeko, vendar še nismo sklenili nič dokončnega. Igralski kader bo ostal nespremenjen. Nihče ne bo prišel, nihče odšel. Priložnost pa bodo dobili še nekateri nadarjeni mladinci. O uvrstitvi je zelo nehalno in tvegano govoriti, vsekakor pa se bomo po najboljših močeh trudili, da se nam ne bo potrebno boriti za izpad. Ob koncu pa bi rad v svojem imenu in v imenu našega kluba čestital nogometašem velenjskega Rudarja ob uvrstitvi v Slovensko ligo, in upam, da bodo neposredni stiki na zelenem polju naše odnose še poglobili.“

Naj ob koncu zapišemo še imena tistih, ki upravičeno nosijo naslov ene najuspešnejših generacij v zgodovini šmarskega nogometa. V letošnji sezoni so za Šmartno igrali: Filipovič, Peter, Ivan, Alojz in Franc Podgoršek, Hanzekovič, Podvratnik, Napotnik, Janez in Mitja Zeleznik, Gvido in Alojz Omladič, Hribernik, Kompan, Bentek, Prašnikar, Kodre, Vizovišek, Klamfer, Golob, Denžič in Urankar.

J. KRAJNC

Elektra na pragu prve republiške lige

Po končanem spomladanskem delu tekmovalja v II. republiški ligi vzhod so košarkarji Elektre iz Soštanja premočno, brez poraza osvojili prvo mesto in si ustvarili vse možnosti, da ga do konca prvenstva tudi obdržijo.

Njihov najresnejši konkurent Radenci zaostajajo namreč že za štiri točke in v jesenskem delu prvenstva gostujejo v Soštanju. Ker se je spomladi že odigralo eno srečanje drugega dela, ostane za jesen le še šest kol, v katerih bo Elektra trikrat gostovala in prav tolikokrat igrala doma. Po mnenju trenerja Jeriča bo zanje najbolj vroče na terenih Konusa v Slovenskih Konjicah in v Zagorju. Vse sile pa bo treba napeti tudi v srečanju z Radenci v Soštanju. Za uspeh so zaslužni prav vsi igralci, vsekakor pa so največji delež prispevali trener in igralci Jerič, First, Polovšak, Holesek, Hliš ter mladi Stane Breznik, ki je gotovo eden najperspektivnejših slo-

venskih igralcev.

Na seji skupščine Košarkarske zveze Slovenije je bilo sklenjeno, da bo v Sloveniji formiranih deset košarkarskih regijskih centrov, ki bodo imeli prioriteten položaj in svoje ekipe v prvi republiški ligi. Glede na pogoje za razvoj košarke, oziroma že obstoječe objekte, kvaliteto ter stanje na lestvici, je tudi Elektra uvrščena med to deseterico, čeprav je član iste regije tudi ekipa Celja. To je vsekakor veliko priznanje košarki in njenim delavcem v Šaleški dolini, posebno pa neumornim športnim funkcionarjem Elektre z Matjažom Natkom na čelu. Treba pa se je zavedati, da se bo izkazano zaupanje lahko izpolnilo le z združenimi močmi in dobrimi športnimi uspehi. Zato želimo košarkarski vrsti Elektre v nadaljevanju prvenstva čimboljših rezultatov, ki jim bodo zagotovili osvojitev naslova prvaka.

FRANC CERAR

KINO

REDNI KINO VELENJE

16.7. — petek ob 17.30 in 19.30 ameriška malodrama LJUBEZENSKA PESEM

17.7. — sobota ob 17.30 in 19.30 ameriški vestern MOŽ, IMENOVAN GENON, režija: James Goldstone. Igrajo: Franciosa Tony, Michael Sarrazin

18.7. — nedelja ob 17.30 in 19.30 ameriški vestern MOŽ, IMENOVAN GENON

19.7. — ponedeljek ob 17.30 angleška barvna drama OTROCI ZELENICE. Režija: Lionel Douglas. Igrajo: Binah Sheridan, Janny Agutter

20.7. torek ob 17.30 in 19.30 italijanski pustolovski film JOE IN MARGHERIT. Režija: Giuseppe Colizzi. Igrajo: Keith Carradine, Sibil Danning

21.7. — sreda ob 17.30 in 19.30 italijanski pustolovski film Joe in Margherito

22.7. — četrtek ob 17.30 in 19.30 jugoslovanski vojni film DEKLIŠKI MOST. Režija: Miodir-Miki-Stamenković

23.7. — petek ob 17.30 in 19.30 jugoslovanski vojni film DEKLIŠKI MOST

24.7. — sobota ob 17.30 in 19.30 italijanski film DVA NEPREMAGLJIVA. Režija: Sergio Curbucci. Igrata: Giancarlo, Michael Constatin

25.7. — nedelja ob 17.30 in 19.30 italijanski film DVA NEPREMAGLJIVA

26.7. — ponedeljek ob 17.30 francoska akcijska drama SKRIVNOST. Režija: Robert Enrico. Igrata: Jean Louis Trenignant, Maryli Jobert

SOŠTANJ

17.7. — sobota ob 19.30 ameriška akcijska drama GOSPODAR ŽIVLJENJA IN SMRTI. Režija: Richard Lester. Igrata: Omar Sharif, Richard Harris

18.7. — nedelja ob 17 in 19.30 italijanski pustolovski film JOE IN MARGHERITO. Režija: Giuseppe Colizzi. Igrata: Keith Carradine, Sibil Danning

21.7. — sreda ob 19.30 jugoslovanski vojni film DEKLIŠKI MOST. Režija: Miodir-Miki-Stamenković. Igrajo: Dragan Nikolić, Olga Kacijan

22.7. — četrtek ob 19.30 angleška drama OTROCI ZELENICE. Režija: Lionel Douglas. Igrata: Dinah Sheridan, Janny Agutter

24.7. — sobota ob 19.30 francoska akcijska drama SKRIVNOST. Režija: Robert Enrico. Igrata: Jean Louis Trenignant, Marylin Jobert

25.7. — nedelja ob 17 in 19.30 ameriški akcijski film STRELNA LINJA. Režija: Michel Viner. Igrata: Charles Bronson, Martin Balsam

KINO - GLEDALIŠČE

19.7. — ponedeljek ob 20. uri ameriška akcijska drama GOSPODAR ŽIVLJENJA IN SMRTI. Režija: Richard Lester. Igrajo: Omar Sharif, Richard Harris

26.7. — ponedeljek ob 20. uri ameriški akcijski film STRELNA LINJA. Režija: Michael Viner. Igrata: Charles Bronson, Martin Balsam

mali oglasi

Uslužbenka išče sobo v Velenju. Naslov v uredništvu

NAS CAS je ustanovila občinska konferenca SZDL Velenje - Izdaja Center za informiranje, propagando in založništvo Velenje - Uredništvo in uprava Velenje, Titov trg 2, p.p. 89, telefon (063) 850-087 - Uredništvo Ljuban Naraks, Mira Tamše in Stane Vovk - Tehnični urednik Franci Mazovc - Časnik je kot štirinajstodnevnik „Šaleški rudar“ izhajal od 1. maja 1965 do 1. januarja 1973

- Zdj izide vsak petek - Cena je 3 dinarje - Letna naročnina je 120 dinarjev - Za mozemstvo 250 dinarjev - Tekoči račun št. 52800-601-21420 pri SDK podr. Velenje - Rokopisov in fotografij ne vračamo - Tisk Ljudska pravica Ljubljana - Po mnenju sekretariata za informacije IS skupščine SRŠ (št. 421-1/72 od 8. 2. 1974) se za NAS CAS ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

Doslej največ: tri stare milijone

Akcija za vpis posojila za ceste je naletela na ugoden odmev — Zelo so se izkazali delavci REK

Že v prejšnji številki smo poročali, kako je akcija za vpis posojila za ceste naletela na ugoden odmev, posebno pri

posameznikih. Tako je bilo že prejšnji teden na REK nekaj takšnih, ki so vpisali milijon ali celo dva. Ta rekord, če ga lahko

tako imanjemo, je bil nekaj dni zatem že presežen. Franc Jelen iz TOZD jama zahod, je namreč v petek vpisal tri stare milijone v desetih obrokih, zelo pa se je izkazal tudi Sulejman Dorić, ki je vplačal 2,4 milijona starih dinarjev.

FRANC JELEN, rudar kopač v TOZD jama zahod: „Ko človek pogleda naše ceste, ga kar stisne pri srcu. Še težje pa je ko se pelješ po njih. Zatorej sem se zadržal odločil, da po svojih močeh pomagam pri izboljšanju cestnega stanja. In ravno sedaj se je ponudila prava priložnost. Brez oklevanja sem vpisal tri stare milijone, če pa bi bilo treba, bi dal še več. Poleg tega pa, tudi to je eden od načinov varčevanja.“

Prepričan sem, da bo akcija v celoti uspela, saj se vsak zaveda, kakšnega velikega pomena so dobre ceste. Če pa kdo še

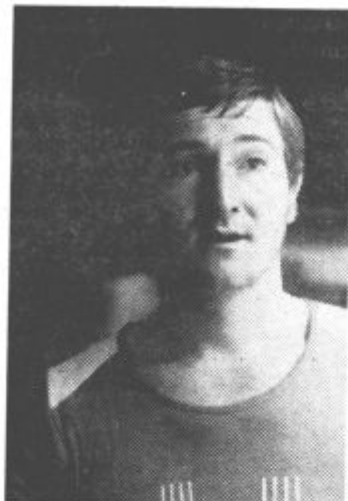
okleva, naj samo pomisli, kolikšen krvni davek zahtevajo slabe ceste in da je lahko prav on tisti, ki bo jutri njihova žrtev.“

SULEJMAN DORIĆ, rudar kopač v TOZD jama zahod: „Videl sem že mnogo cest, zatorej vem, kaj pomeni dobra in kaj slaba cesta. In četudi sam nimam avta, sem odločno za modernizacijo in popravilo cest, kajti lahko si že jutri kupim svoje prevozno sredstvo in gotovo se bo boljše voziti po lepi asfaltirani cesti kot po makadamu. Vse preveč je tudi prometnih nesreč katerih vzrok so prav slabe ceste. Pripravljen sem dati še več, kajti denar mi ni nujno potreben, če pa ne bo šlo drugače, bom šel tudi ob nedeljah na delo. Čeprav akcija dobro uspeva menim, da bi se občani morali še bolj vključiti vanjo, saj gre pri tem za njihove lastne koristi.“

D. BALABAN

FRANC JELEN: „Prepričan sem, da bo akcija v celoti uspela...“

SULEJMAN DORIĆ: „Slabe ceste zahtevajo vse preveč žrtev...“

● IZ KRAJEVNE SKUPNOSTI ŠOŠTANJ

Problemov ne manjka

Ob kratkem obisku v KS Šoštanj so potožili, kakšne težave jih tarejo in kako jih rešujejo

Krajevna skupnost Šoštanj šteje danes preko 3500 prebivalcev. Srečuje se s svojimi problemi in jih skuša rešiti na najbolj racionalen in hiter način. Kot nam je povedal njen tajnik MILAN NOVAK, so krajanji zelo delavni in radi sode-

lujejo pri reševanju problemov, saj se zavedajo, da bodo pozitivne rešitve v prid njim in njihovem kraju.

POMEMBNA PRIDOBITEV

Prav gotovo bo mesec julij zelo pomemben za krajanje Šo-

štanja in okolice. 22. julija bodo namreč dobili težko pričakovan in prepotreben zdravstveni dom, v katerem bo poleg ambulantnih prostorov tudi nova lekarna. Dela v zvezi z domom so v zaključni fazi in sedaj urejujejo le še okolico, za katero pa bo, vsaj tako kaže, zmanjkalo denarja.

Poleg tega imajo v planu izgradnjo in ureditev športnih igrišč pri osnovni šoli Biba Roček in Karel Destovnik Kajuh in pa izgradnjo prizidka pri gasilskem domu. Denar za ta dela bo šel iz krajevnega samopriskpevka.

Imajo pa še nekaj nedokončanih del iz načrta, ki so si ga napravili preteklo leto. Do zastojev je prišlo predvsem zaradi pomanjkanja finančnih sredstev, saj bi jim samoupravna interesna komunalna skupnost morala nakazati 400 tisoč dinarjev. Tako so ostale neasfaltirane ulice heroja Serčerja, Par-

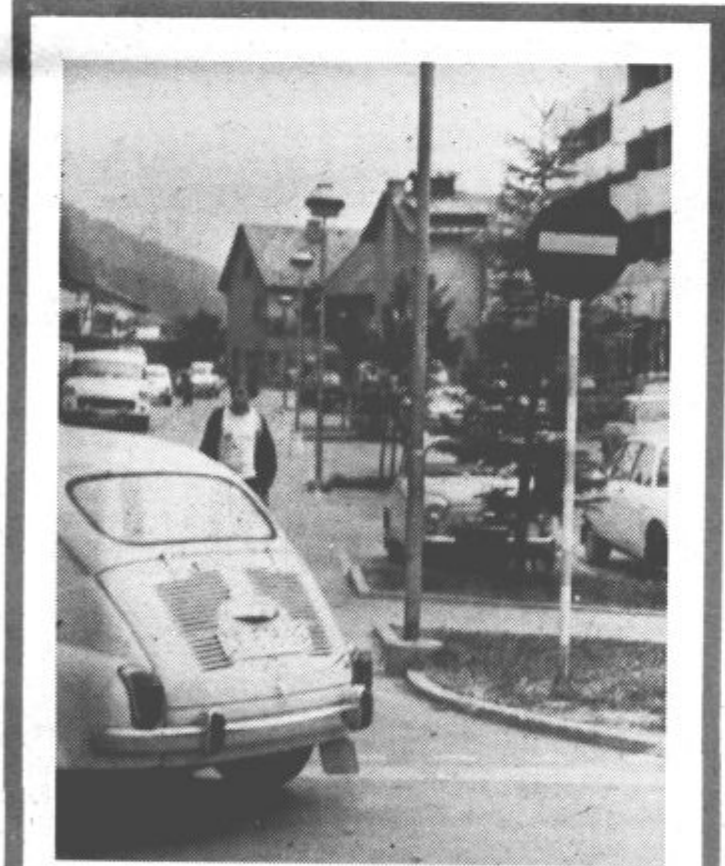
promet, ki pa ga bodo še najlažje in najhitreje rešili, saj ni potrebno drugega, kot okrepiti nadzorno službo, ki bo nadzirala predvsem parkiranje v mestu.

Ze dlje časa pa se krajanji pritožujejo nad onesnaženim koritom Pake. Le-tega bi bilo potrebno temeljito očistiti, ker vonj, ki se širi iz njega in pa videz, nista prav nič v skladu z videzom mesta. Zato občani zahtevajo, da pristojni organ to zadevo čimprej reši.

To, da Šoštanjčani res skrbijo za videz mesta, je razvidno tudi iz tega, da se je mestni aktiv ZSM obvezal, da bo s samostojno očiščevalno akcijo pripomogel k lepšemu kraju.

Šoštanjčani se vseh težav, s katerimi se srečujejo, zavedajo in so o njih tudi razpravljali na zadnji seji sveta KS ter v zvezi s tem sprejeli več sklepov, ki bodo pripomogli k hitrejši rešitvi.

D. BALABAN

Na Prešernovi cesti že dlje časa stoji znak prepovedan promet v to smer, vendar se vozniki še sedaj niso navadili nanj. O tem zagovorno priča tudi naš posnetek. Miličniki kje ste? (Foto D.B.)

Nov zdravstveni dom bo gotovo zelo pomembna pridobitev za Šoštanj in okolico.

tizanska cesta, Vodnikova ulica in priključki na Koroško cesto.

VODA, PROMET, PAKA!

Trije veliki problemi še sedaj tarejo Šoštanjčane: pitna voda, pomanjkanje nadzora v prometu in umazana struga Pake. Ne samo v teh dneh ko je velika suša, tudi v deževnem obdobju v Šoštanju primanjkuje vode. Temu so prav gotovo kriva premajhna zajetja vode v Topolšici in Belih vodah. Vendar kot vse kaže, bo ta problem kmalu rešen, saj so se že začela dela pri vodnem zajetju v Ljubiji, iz katerega bodo potem dobivali vodo. Ob tem naj še omenimo, da Šoštanjčani, odkar se je obrtno podjetje Kleparstvo — vodovod Šoštanj priključilo KOC Velenje, nimajo nobenih vodovodnoinštalaterskih servisnih uslug. Drug problem je neurejen

Petdeset let zvestobe

V soboto sta na matičnem uradu v Šoštanju znova imenjala prstana zakonca Cilka, 72, in Ivan Kumer, 77, iz Raven. Tega veselega trenutka so se je udeležilo vseh njihovih pet sinov z ženami, 12 vnukov in drugi sorodniki.

Potem ko je pooblaščen delegat Rudi Bajc znova sklenil njuno zakonsko zvezo, in ko sta si znova obljubila ljubezen, so se vsi odpeljali k „Janezu“ v Lajšah, kjer so nato slavili do ranih jutranjih ur naslednjega dne. Ob zvokih harmonike in klarineta njihovih sinov Ivana in Maksa pa sta se tudi Cilka in Ivan zavrtela.

Ko sem ju dva dni po poroki obiskal v Ravnah je bila doma le jubilatka. „Mož je vse dneve zdoma,“ je povedala ob prihodu. „Verjetno bi zbolel, če ne bi imel dela.“ Zato sem ju naslednji dan obiskal zelo zgodaj zjutraj, in žena Cilka je začela pripovedovati, kako sta se spoznala. „Doma sem iz Kokarij. V družini nas je bilo enajst otrok. Jaz sem bila najmlajša. Moj brat je delal v usnjarni podobno kot Ivan. Nekoč je Ivanu dejal, da ve za dekle (mislil je name), ki bi bilo zanj. Kmalu zatem je prispelo pismo. Tudi jaz sem odpisala. Sprva bolj za „hec“ kot zares. Potem je sledil obisk in...“ „Rekla je, da bi se kar poročila. Ubogal sem jo,“ je za nameškom dejal Ivan in pri tem ljubeznivo pogledal Cilko, „in 28. junija leta 1926 sva že bila poročena, pa čeprav sva se spoznala komaj dobre tri mesece.“

Ne glede na tako kratko poznanstvo pa sta jubilanta vseskozi živela srečno in zadovoljno.

Po petdesetih letih skupnega življenja sta si Cilka in Ivan Kumer iz Raven pri Šoštanju preteklo soboto znova izmenjala prstana

„Ivan je bil vseskozi in je še zdaj dober in skrben zakonski mož. Izredno pozoren je bil zlasti do otrok. Seveda je bil malo doma.“ Rodilo se jima je pet sinov — najstarejšemu Ivanu je danes 49 let, Ludviku 48, Tonetu 46, Stanku 41, najmlajši pa je Maks, ki ima 39 let — za katere sta morala zelo pridno skrbeti. Zato je Ivan skoraj vsako popoldne po delu v tovarni opravljal razna tapetniška dela po domovih.

Po poklicu je namreč tapetnik. Ivan tudi danes ne bi mogel biti brez dela. Verjetno bi zbolel, če bi moral kar doma sedeti in dneve preživljati v brezdelju. Avgusta bo 22 let odkar se je upokojil, vendar kljub temu, da bo prihodnji mesec dopolnil 77 let, se tudi zdaj ne more ločiti od dela. „Tako vsaj ni bilo časa za prepire,“ je v šali dejal.

In ko sem ga vprašal, kdaj mu je bilo najbolj hudo v življenju, je odvrnil, da takrat, ko je bil v bolnišnici in je moral počivati.

Zdravje mu je namreč načela že prva svetovna vojna, ko je bil v ujetništvu, kjer so zelo stradali. Kot koroški borec in borec za severno mejo je dobil spomenico 1918/19 kot priznanje za patriotsko zavest in borbenost, ki jo je pokazal kot prostovoljec v bojih za osvoboditev Maribora in severne meje. Pred kratkim pa je dobil od republiškega odbora zveze prostovoljcev — borecev za severno mejo plaketo kot priznanje za njegovo ljubezen do domovine.

Ob tem visokem jubileju zakoncema Cilki in Ivanu Kumru čestitamo tudi mi in jima želimo, da bi prav tako vedra dočkala najmanj biserno poroko.

—VOS—

● ZADNJA NOVICA ● ZADNJA NOVICA ●

ZAČETEK DEL NA CESTI PROTI PAKI

VELENJE, 15. — Delavci ljubljanskega podjetja „Slovenija ceste“ so začeli danes s pripraviljalnimi deli na gradbišču cestnega odseka Velenje—Salek proti Paki.

V torek, 13. julija, pa so se v Velenju mudili predstavniki strokovnih služb Republiške skupnosti za ceste in podjetja „Slovenija ceste“. Med pogovori s predstavnikom skupščine občine Velenje Nestlom Zgankom in sodelavci so sporočili, da je vse urejeno za začetek gradnje 2,4 kilometra dolgega cestnega odseka Velenje—Salek proti Paki. Cesta, ki bo potekala po novi trasi ob regulirani strugi Pake, bo široka 7 metrov, predor pod gradom Salek bo dolg okrog 70 metrov, dela pa bodo „Slovenija ceste“ opravile do letošnjega praznika občine Velenje.

Predstavniki republiške skupnosti za ceste so tudi povedali, da so pri podjetju „Slovenija ceste“ naročeni načrti za rekonstrukcijo nekaj nad 2 kilometra dolgega cestnega odseka Velenje—Obirc na regionalni cesti Velenje—Arja vas, ki naj bi ga predvidoma uredili prihodnje leto.

Urejanje oziroma modernizacija cestnih odsekov Velenje—Salek proti Paki in v prihodnjih letih do Hude luknje ter Velenje—Obirc in pa gradnja Saleške magistrale na odseku od Lokovice do Rečice pri Smartnem ob Paki, ki bo povezovala občino Velenje s Savinjsko dolino ter z bodočo hitro cesto proti Ljubljani, sodi v prizadevanja, da bi čimprej odpravili dokajšnje težave, ki nastajajo zaradi neprimerne prometne povezanosti Velenja z drugimi območji v naši republiki.

NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO!

TO-MO-DI

uporablja se za peči in kotle od 4.000 do 100.000 Kcal/h

TOPLI MONTAŽNI DIMNIK Z GIBLJIVO KISLOODPORNO OGNJESTALNO ŠAMOTNO CEVJO

INFORMACIJE — STROKOVNI NASVETI:

MONTAŽNO INDUSTRIJSKO PODJETJE 61000 LJUBLJANA, OPEKARSKA 13 Tel. 22-113, 20-641, Telex 31420 YU KIP

IN V VSEH PRODAJALNAH Z GRADBENIM MATERIALOM

NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO!